

Un număr vechiu 7 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director: N. C. SCHINA

COMITETUL :GR. CONDURATU
Consilier la Curtea de
Apel BucureștiD. NEGULESCU
Profesor la Facultatea
de drept din BucureștiALEX. CERBAN
Dr. în Drept din Paris
Profesor UniversitarALFRED JUVARA
Dr. în Drept din Paris
AvocatIOSEF G. COHEN
AvocatTR. ALEXANDRESCU
Fost Prim-Președ. Trib.
Avocat

Secretar de Redacție: E. C. DECUSARA, Dr. în drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare

Membru corespondent pentru Paris: EDOUARD LEVY, Dr. în Drept, Avocat, Paris

ABONAMENTULUn an p. Bănci, Case Comerc. și Autorit. 300 lei
„ Magistrat și Avocați fără supl. 150 „
6 luni prețul cel de sus pe jumătateAPARE ODATA PE SAPTAMANA
sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Arta, 5 și Rahovei, 5

Lângă Palatul Justiției

— TELEFON 13/29 —

SUMAR

- Problema judecătorească, de d-l Gr. Conduratu, consilier la Curtea de apel București;
- Revizuirea Codului Civil, de d-l Nicolae Basilescu, profesor la Universitatea din București;
- Discursul rostit de d-l decan Dem. I. Dobrescu la înmormântarea regretatului Em. Porumbaru;
- Necrolog — Theodor Crivăț — de d-l magistrat Gheorge Cerbu;

JURISPRUDENȚA :

- Curtea de Casație s. I: *Ion Valla cu Octav Calleya* | Nulitatea ofertelor de plată făcute la Portărea de debitorii creditorilor, când convenția părților nu determină locul plăței și nici domiciliul pentru executare. Art. 1104, 1114, 1115 C. civ. 604 și 609 pr. civ.);
- Casație s. II: *Vasile Tomescu cu Ministerul Public* (Curtea cu jurați nu poate respinge martorii propuși de acuzat numai pe considerația că ei ar fi inutili, fără a examina această inutilitate. Art. 151 pr. pen.);
- Idem: *Dimitrie Marinescu cu Ministerul Justiției* (Magistrat. Destituire. Recurs în contencios pentru reaua apreciere a faptelor din partea instanței disciplinare de judecată. Aprecieri suverană. Art. 186 l. org. judecătorești).
- Casația s. III: *Ministerul de Finanțe cu I. Ionescu-Eșanu* (Brevet pentru vinderea bănturilor spirtoase. Ridicarea lui. Proces-verbal încheiat în acest scop de agenții fiscalului. Dacă poate fi atacat prin apel la Tribunal. Soluție negativă. Art. 6 din lege);
- Trib. Buzeu s. I. *Teodor N. Vasilescu cu Ministerul Public* (Greșita declinare de competență a primei instanțe. Dacă instanța de apel poate să evoace fondul sau trebuie să-și decline și ea competența și să ceară un reg. de competență? Art. 262 al. ult. pr. civ. Decretul-lege 673/919 și 2469/919), cu o Notă de d-l avocat V. Dongoroz;
- Trib. Ilfov s. I: *I. Vlădoianu cu Alexandru, Ion și Maria I. B. Vlădoianu*. (Copil natural. Legitimare. Recunoaștere voluntară din partea tatălui. Dacă ea poate conferi copilului naționalitatea tatălui? Deosebirea între legea română și cea franceză. Art. 62 și 304 c. civ. rom. (art. 42 și 331 c. civ. fr.) Legea interpretativă din 1906), cu o Notă de d-l avocat Alfred Juvara.

PROBLEMA JUDECĂTOREASCĂ

Sub acest titlu s'a publicat, în numărul precedent, un articol în jurul discursului d-lui Prim-președinte al Inaltei Curți de Casație.

M'am opus, la timp, la această publicare. Cu acea ocaziune mi-am luat libertatea de a expune în această privință punctul meu de vedere.

Mai întâiu găsesc că problema magistraturii, gingașă în esența ei, trebuie tratată cu respectul datorit celei mai importante instituțiuni a țării. Indiferent de meritele sau de valoarea reprezentan-

ților ei de ieri sau de acum, nu cred că prin atacul adus unora sau altora s'ar putea contribui la soluționarea unei atât de grave probleme cu caracter și politic și social. O asemenea problemă, care frământă spiritele în toate țările doritoare de o justiție la înălțimea misiunii ei, nu va putea fi deslegată decât prin timp și prin o înțelegere comună a tuturor factorilor de conducere ai țării. Nu mai departe, acum de curând în Belgia s'a procedat la revizuirea Constituției prin acordul deplin al reprezentanților celor trei puteri ale Statului.

Astfel pusă chestiunea, am înțeles că în acest spirit a fost dezvoltată de d-l Prim-președinte problema judecătorească. În teorie pură și cu obiectivitatea și răspunderea ce incumbă înaltei sale funcțiuni în Stat, d-sa a atins unele lipsuri ale organizării actuale a justiției. Poate prin modul cum și-a expus gândirea și felul criticii ce-a adus actualei alcătuirii să fi dat, la prima vedere, impresiunea unei adânci nemulțumiri sufletești; de fapt însă, recitind acea cuvântare, exacta impresiune nu poate fi alta decât exprimarea unor deziderate tinzând la schimbarea sistemului de astăzi, fără a le motiva pe atacuri personale de nici un ordin.

Deaceea cred că s'a depășit, în articolul precedent, gândirea și intențiunea autorului discursului.

Acest fapt m'a determinat să arăt, în Comitetul de redacție, că vederile mele sunt opuse și că 'mi rezervam dreptul de a face toate obiecțiunile în completă independență și imparțialitate.

GR. CONDURATU

REVIZUIREA CODULUI CIVIL

În «Tribuna Juridică» din 25 Septembrie a. c., d-l Profesor D. Alexandresco publică ante-proiectul său de revizuire a Titlurilor X și XI din codul civil, relative la minoritate, majoritate, tutelă, emancipare și interdicțiune.

Constat, cu adâncă părere de rău, că spiritul

care se degajează din acest ante-proiect este un spirit reacționar, reușitor la orice idee nouă, la orice progres; dacă această revizuire ar trece așa cum ea este propusă, ea ar duce România Nouă cu un secol îndărăt, la codul lui Caragea.

Pentru a dovedi aceasta, nu am decât să relevez una din noile dispozițiuni ale acestui ante-proiect: el stabilește majoritatea civilă la 23 de ani, în loc de 21, cât ea este astăzi.

Pe ce se întemeiază această gravă reformă, care va sdruncina și răsturna, dintr'odată, toată viața noastră socială, politică, economică și chiar morală?

«Am ridicat, zice d-l Alexandresco, majoritatea dela 21 la 23 de ani, așa cum este în codul Olandez și în codul Spaniol dela 1899, pentru că de cele mai multe ori, la 21 de ani omul nu are încă, *trebuie să o recunoaștem*, experiența, de care are nevoie, în actele vieții civile».

Să observăm, mai întâi, că majoritatea la 21 de ani este admisă în toate țările, cele mai înaintate: în Franța, în Belgia, în Italia, etc.

Să observăm, în al doilea rând, că în legiunile cele mai noi, în alte țări, ea a fost coborâtă la 20 de ani, precum în Elveția, în Japonia, etc.

Să observăm, în fine, că majoritatea la 23, 24 sau 25 de ani nu există până eri decât în legiunile unor țări oligarhice și reacționare, ca fosta Austrie, ca fosta Ungarie sau ca în Spania și Olanda; că în unele din aceste țări noul suflu revoluționar—în Austria și în Ungaria—a măturat deja aceste vestigii din alte vremuri și că mâine noul spirit democratic va governa toată lumea modernă.

Pentru a combate afirmațiunea, căci onor. d-l Alexandresco nu a adus nici o dovadă în sprijinul propozițiunii sale decât afirmațiunea sa: «că la 21 de ani omul nu are încă experiența de care are nevoie în actele vieții civile», pe care d-sa, printr'un imperativ categoric, ne impune «să o recunoaștem»,—nu ași avea de cât să fac apel la remișcențele juridice ale d-lui Alexandresco, din Dreptul Roman, unde un *infans*,—*qui farri potest*,—ceea ce se întâmplă cam la 7 ani, dobânda deja o personalitate juridică și putea contracta,—tutorele său neavând decât să completeze capacitatea lui juridică,—că acest infans devenea puber la 14 ani, adică major, capabil de a se obliga,—și că străbunii noștrii Romani, oameni practici înainte de toate, nu recunoșteau că'i trebuie unui om experiența a 23 de ani pentru a se putea lipsi de sprijinul unui tutor,—și aceasta nu numai în actele vieții civile dar și în acelea ale vieții publice, căci odată devenit puber, el și îmbracă toga virilă, putând vota și fi votat.

Dar la ce bun să ne suim atât de departe, cu atâtea mii de ani în urmă, și să nu venim la vremuri mai apropiate de noi?

Majoritatea la 21 de ani, din codul nostru de azi, a fost luată din codul francez, decretat, în 1804, adică acum 117 ani.

Să ne raportăm cu mintea la acea epocă, și să considerăm Franția din acel moment.

Numărul analfabeților în Franția din acea epocă, era de cel puțin 80%; afară de câteva școli superioare, învățământul era în mâna clerului, școlile lui rare, și adesea inaccesibile mulțimei.

Agricultura, întârziată în practica seculare, lăsa în părăsire mai mult de o treime din solul Franței,—industria, comerțul, adânc sdruncinate printr'un războiu ce dura de mai bine de 15 ani, căzute în părăsire, iar războiul însuși secerase floarea națiunii.

Și cu toate acestea legiuitorul francez nu ezitat să adopte majoritatea la 21 ani.

Azi în Franția, vocea unanimă a savanților și a muncitorilor cere coborârea ei la 20 de ani, nu numai în legile uvriere, dar și în legile civile.

Deja în legile uvriere, în mai toate țările civilizate, și chiar la noi, această vârstă descinde până la 18 ani, deoarece de la această vârstă minorul este stăpân pe capul lui, el se poate angaja, stipula condițiunile contractului său de muncă și primi salariul său, fără asistența părintelui său sau a unui tutor.

Dar care era starea noastră culturală și socială la 1864, când s'a decretat noul Cod Civil? Nu cred că atunci 10% din populațiunea acestei țări știa să scrie și să citească.

Care este astăzi gradul nostru de cultură?

Nu vorbesc de Transilvania, unde mai toată populațiunea știe carte, dar chiar în vechiul regat, numărul analfabeților azi nu întrece 55—60% și el tinde a diminua, prin marile silințe ce noi ne dăm de a împrăștia lumina în toate unghiurile țării.

Două serii de obiecțiuni, însă, se ridică împotriva propozițiunii de a ridica majoritatea la 23 de ani, unele sunt de ordin politic și militar altele de ordin economic.

Mai mult încă, aceleași considerațiuni, care se opun la agravarea vârstei, cer, din contră, scoborârea ei.

Serviciul militar este datorat de orice Român azi la vârsta de 21 de ani: un tânăr se poate, însă, angaja la 18 ani, deveni ofițer la 19 ani și avea o comandă efectivă și răspunderea oamenilor săi în timp de pace și de războiu.

Eri, în timpul războiului, această vârstă a fost coborâtă, în general, în țările beligerante ca Franția Germania, etc., până la 20 de ani,—și va fi desigur tot astfel și la noi, dacă va fi nevoie.

Atunci se naște întrebarea: cum, un om, care este capabil de ași da viața pentru a apăra legile și solul Patriei lui, nu este el capabil de a se governa, el însuși?

Cu ce drept fi ceri să semneze un angajament pe moarte și pe viață, când el ar fi incapabil de a cumpăra și vinde un vițel?

Dar, din punct de vedere politic, obiecțiunea este și mai gravă:

Cum, un om este capabil de a lega prin votul său soarta Patriei lui, de a încheia și sancționa convențiuni, tractate, legi, etc., de a decide soarta concetățenilor lui,—și nu este capabil de a se guverna el însuși?

Ar trebui, logicamente, să se ridice și vârsta politică tot la 23 de ani, ceea ce nimeni nu va îndrăzni să propună azi.

In fine, considerațiunile de ordin economic sunt după părerea mea și mai puternice.

Mobilul acțiunilor noastre este interesul personal; acest interes personal trebuie deșteptat și cultivat în fiecare individ; din tensiunea lui se naște progresul, se determină înbogățirea individului și a națiunii.

La baza acestui interes personal este responsabilitatea; sentimentul responsabilității trebuie să fie viu în fiecare om: și cu cât el răsare în sufletul lui mai de vreme, cu atât mai repede se naște și se dezvoltă și de interesul personal.

Dovada ne o înfățișează viața de toate zilele: copiii oamenilor bogăți, cari cresc cu guvernori și tutori, pentru a căror existență au grije părinții lor, sunt totdeauna mai tardivi; copiii oamenilor săraci, din contră, pătrunși de timpuriu de responsabilitățile lor către ei înșiși, și de multe ori și către părinții lor săraci sau infirmi, ori către surorile și frații lor mai mici, încordă puterile lor de muncă încă din cea mai fragedă copilărie și devin oameni, desăvârșiți, înainte de vârsta lor.

Trebuie să generalizăm, să plantăm și să cultivăm în toate sufletele tinerimei noastre acest spirit de răspundere și inițiativă personală.

Și cu cât el va apare mai de vreme, cu atât el va produce mai mult, va sili pe individ, ca luându-și asupra lui propria lui răspundere, să fie mai circumspect.

Iată de ce trebuie nu să ridicăm vârsta majorității, dar s'o scoborâm, și în cartea mea *«La Roumanie dans la Paix»* (Felix Alcan 1918 Paris) am cerut descinderea majorității civile și politice la 20 de ani, făcând astfel să câștige tinerimea un an din viața ei.

Ași putea desigur să fac o întregă disertațiune pe această temă, aș putea reproduce rezoluțiunile congreselor uvriere, din care multe au trecut în legile pozitive ale Statelor celor mai înaintate, căci nu toate postulatele lor sunt utopice,—m'ași putea referi la lucrările congresului muncii dela Washington din anul trecut și ilustra propozițiunea mea cu nenumărate autorități, dar la ce bun? evidența imposibilității juridice, sociale, e-

conomice și chiar morale a propunerii comisiunii de revizuire a codului civil, în acest punct, este atât de manifestă, spiritul reacționar, ce se degajează din ea, atât de învechit și de retrograd, în cât autorul ante-proiectului său nu a putut găsi alt sprijin decât în codul ungar al lui Matthias Corvin sau în legiurile Mariei Theresa, ori ale lui Filip al II-lea al Spaniei, revăzute și agravate de succesorii lor.

Nu sunt de acord cu onorabilul meu coleg, d-l Alexandresco, decât într'un punct: că asemeni reforme nu se fac cu ușile închise, ca azi, că trebuie să se înființeze, fără zăbavă, un organ permanent de legislațiune, astfel precum îl concepușe marele jurisconsult și organizator Eugen Stătescu, o «Comisiune permanentă de legislațiune» din care să facă parte somitățile, nu numai juridice, dar și politice și economice: agricultori, comercianți și industriași de tot felul, și ale cărei desbateri să fie publice, puse sub controlul criticei opiniunii publice, mai cuminte și mai învățată decât toți jurisconsultii împreună, căci pentru poporul trăind se fac, doar, toate aceste legi sybilice.

Vom reveni însă și asupra altor măsuri, tot atât de stranii și de învechite ca aceea a ridicării majorității, coprinse în Ante-proiectul ilustrului meu coleg, d-l profesor D. Alexandresco.

NICOLAE BASILESCU

Profesor la Facultatea de Drept din București

DISCURSUL

rostit de d-l Dem. I. Dobrescu la înmormântarea regretatului Em. Porumbaru

Intristată Adunare,

În numele Baroului Capitalei, iau parte de o potrivă și din inimă la toată durerea familiei, la durerea prietenilor, la durerea partidului și la durerea țării care pierde pe Emanuel Porumbaru, pentru că el a cinstit de o potrivă și familia și prietenia și partidul și Baroul și țara. Și de aceea astăzi, venim cu toții de o potrivă să recunoaștem toate calitățile mortului, pe de asupra tutulor deosebiriilor noastre din viață, pentru că dacă viața ne desparte pe toți, moartea ne unește pe toți, și este chiar foarte ciudat că din liniștea și din apropierea morților din cimitire, noi nu tragem mai multă pildă în vrajba și zbuciumul vieții noastre.

Dar omul uită totdeauna moartea, pentru că el nu poate și nu se va putea obișnui nici odată cu legea morții și totdeauna orice înmormântare va fi o protestare contra acestei legi crude.

În zadar înțeleptul ne spune că moartea este o lege universală; în zadar ne arată el dansul sălbatecilor împrejurul bătrânilor lor, cari le cer să-i ucidă, în timpul în care cântă că fructele s'au copt și fructele trebuie să cadă; în zadar savantul ne spune că omul trebuie să învețe să moară, cu acelaș sânge rece cu care respiră, omul nu va muri nici odată nici voios ca sălbatecul, nici rece ca savantul, și omul va muri totdeauna ca om, care nu va primi nici odată să supună viața

legilor mineralului, nu va primi să supună spiritul la legile materiei, nu va primi să supună inima caldă la legile plumbului rece. De câte ori i le va aduce aminte că trebuie să se supună legilor naturii și legilor universului, omul va răspunde totdeauna cu mândrie și revoltă: „Și eu sunt o natură în natură, un univers în univers și în fața tuturor legilor și adevărilor schimbătoare și îndoelnice, eu simt în mine legea vieții universale și setea vieții eterne, pentru că singurul adevăr pe această lume este setea mea de viață.

„Căci a fi și a vrea să fi,
„Este tot ce pot să spună gravele filozofii“.

Dar durerea morții unui om este și mai mare când mortul a fost un om superior și în adevăr, că după cum a fost un om distins pretutindeni, Porumbaru a fost și un avocat distins și în Barou, cu toate calitățile unui mare avocat care a înțeles tot rolul avocatului în lume. Și eu consider pe Porumbaru ca tipul avocatului distins care a mers pe calea dreaptă pe care și-a croit-o fără să țină cont de toți filstenii care nu l'au înțeles. Morala Baroului civilizat și cinstit este prea profund omenească și adânc filozofică, pentru ca ea să poată fi înțeleasă de cel d'întăiu nechemat și de aci el scoate teoria ușurată și ușoară că avocatul apară orice și pe oricine, pentru că el n'are conștiință și pentru că el este un mercenar al cuvântului.

Intotdeauna bieții ignoranți au avut amândouă mâinile pline cu «adevăruri eterne» și inima plină cu principii de «morală universală» și totdeauna ei au pretins că avocații nu le respectă. Însă omenirea noastră mai modestă decât aceste sărmane genii, vede că din răscolirea de până astăzi a naturii întregi, ea n'a putut strânge nici un grăunte de adevăr fix și nici o scântee de dreptate eternă. Dacă omenirea noastră ar fi avut un grăunte fix de dreptate și de adevăr, ar fi clădit de mult o lume mai bună, mai puțin schimbătoare și mai puțin îndoelnică. Și atunci omenirea s'a convins de mult că inima noastră este prea slabă și mintea noastră prea neputincioasă, pentru ca să poată găsi un adevăr și o dreptate pentru toate faptele, pentru toți oamenii, pentru toate timpurile. Adevărul și dreptatea nu sunt pentru bietul om, supus tuturor iluziunilor, simțurilor și inimei lui, și după cum lumina este amestecată cu întunericul, adevărul este amestecat cu eroarea și dreptatea cu nedreptatea. Și tot astfel, după cum întunericul este o lumină mai mică și lumina un mai mic întuneric, adevărul este o eroare mai mică și eroarea un mai mic adevăr; dreptatea o nedreptate mai mică și injustiția o mai mică dreptate. Aproximație în justiție, aproximație în știință și îndoială în toate.

„Un răspuns curat la toate numai prostul poate da.
„Tu la toate vei răspunde, poate nu și poate da“.

Și noi, avocații, am eșit tocmai din această slăbiciune a inimei și a minții omului și avem menirea ca să punem în evidență grăuntele de îndoială, scos din cauza slăbiciunii minții omenești și grăuntele de milă pentru fapta omenească, joc al împrejurărilor și legilor oarbe.

Când știi că nu este om pe care nu-l poți acuza, când știi că nu e adevăr pe care nu-l poți învinui de eroare și nu e dreptate pe care n'o poți învinui de nedreptate, ajungi la concluzia omenească și mare că nu este nici eroare pe care n'o poți apăra cu un grăunte de adevăr și nici nedreptate pe care n'o poți apăra cu un grăunte de dreptate. După cum nimeni și nimic nu poate scăpa de învinuire, toți și oricine are dreptul la apărare.

De aceea avocatul are și datoria de apărare.

Avocatul este omul-idee, omul-rațiune, omul lui Platon, care dezbrăcat detot ceea ce este emoțiune și pasiune,

poate să rămână numai cugetare și numai dialectică, pentru că numai astfel poți alege adevărul de minciună, dreptatea de nedreptate. Un avocat trăiește în lumea rațiunii reci, pe când restul muritorilor trăiesc în lumea pasiunilor oarbe. Și de aceea un avocat conștient, cinstit și civilizat, este totdeauna o enigmă pentru conștientii lui, este un inactual, considerat rând pe rând bolșevic și reacționar, cinstit și mercenar, patriot și internaționalist, pentru că el are religia îndoelii și milei omenești, pe când lumea celorlalți are credința și lupta. Și Porumbaru era unul din acei mari preoți ai îndoelii și milei omenești, un preot rece ca rațiunea, obiectiv ca adevărul, imperturbabil și civilizat ca omul în fine; un preot care pleda pentru omenirea tuturor timpurilor, care pleda în prezent cu ochii ațintiți la viitor; când pleda Porumbaru părea că spune semenilor lui: «Eu viu din lumea viitoare, unde adevărul și dreptatea sunt deasupra oricărui principiu divin sau uman, unde viața curge ca lungi teoreme morale; voi sunteți oameni, eu sunt chiar omul, omul care vede în orice proces un împriținat nou, vede Justiția însăși, la care eu mă uit țintă în tot timpul procesului și pe care voi n'o puteți vedea, pentru că voi sunteți supra-pasiune, pe când eu sunt supra-rațiune; în viața patimilor noastre voi îmi vorbiți de vrășmaș și aliat, de străin și de român în justiție, dar eu n'am găsit pe vrășmaș și aliat decât în arta războiului, am găsit pe străin și român, numai în politică; eu în drept n'am găsit decât o singură împărțire a oamenilor: vinovați și nevinovați și de alta nu vreau să știu; arătați rățacirea avocatului altor neamuri care fac în justiție deosebiri între oameni și fac între ei și alte împărțiri străine dreptății, pe care Baroul român nu le poate face, pentru că Baroul român nu imită Barourile africane, căci dacă justiția de ură contra străinului este o crimă, represaliile în justiție sunt o monstruoasă crimă. Chemați-mă în viața supra-pasiunilor noastre dacă este nevoie de mine, și acolo voi ști să fiu ca voi și cu voi; aci însă, în templul justiției, eu vreau să fiu cu justiția.

Și tot din izvorul aceluiaș suflet de avocat superior, politica lui Porumbaru nu s'a resimțit nici odată în Barou Noi avocații suntem legați în corpul nostru printr'o religie înaltă, prin religia apărării celui slab în apărare și prin obiectivitatea noastră profesională, și grație operei de depășire și raționalizare profesională suntem singura profesiune care ne am putut da numele de confrați și chiar am putut ca din confrați să ajungem frați. Politica însă ar învrăjbi pe frați și de aceea Baroul nostru respectă deopotrivă toate partidele politice dar numai la cluburile lor. Și Porumbaru a fost la Barou numai avocat și n'a fost politician de cât la Club, pentru că iubind Baroul cu pasiune el era convins că numai astfel Baroul nostru își poate îndeplini marea lui misiune socială, și numai un Barou solidă și stimat, va fi în stare să înlăture toate relele justiției, de care ce numai el are și pregătirea și el are și interesul.

Iată de ce noi am iubit pe Porumbaru și de ce ne închinăm cu evlavie înaintea mormântului său deschis. Fie-i țărâna ușoară.

NECROLOG

THEODOR CRIVĂȚ

Cineva explica faldurile largi ale robei, pentru a avea unde să încapă grandoarea virtuților și nesfârșitul tristetei caracterului unui magistrat.

În această privință Magistratul Theodor Crivăț a

purtat cu multă demnitate noblețea robei, căci a fost un caracter.

Dacă ar fi să deosebim grandoarea virtuților, de cuta severă, rigidă și amară pe care o imprimă sufletului magistratului aspectul procesual, am putea zice că din acest punct de vedere, Th. Crivăț a fost mai mult Om decât Magistrat. Pentru că el nu era un rece analist, ci un în-suflețit creator. O spunea aceasta în primul rând în-fă-șurarea lui simpatică, blândă, de om cu cugetul totdeauna senin și care nutrește în suflet realizarea unei opere dragi. El își iubea cariera cum își iubesc unii proprietari grădina casei în care își plimbă visurile dragi.

Ca puținii dintre cei mari, se interesa cercetând despre „băieții buni“, pentru că își dădea seama de efectul pe care îl are în justiție caracterul întregului corp, mai mult decât personalitatea unui singur individ.

Sprâjinea pe cel bun atât cât merita, și l'am auzit vorbind despre magistrați, pe cari el îi acuzase mai puternic, când i-a simțit vinovați.

Poseda reunite două înalte însușiri: cultul dreptății și al legilor. Cu privire la primul punct se cunosc despre dânsul câteva povestiri: aceea despre un popă martor, pe care simțindu-l că minte, i-a strigat indignat: — Popo te a... (făcându-i gestul mituirei). Iar popa intimidat de forța caracterului magistratului, a răspuns: — Ma. — Cit? Popa arată cifra banilor, iar președintele îl dete afară.

Sau întâmplarea dela o Curte cu juri, unde se judeca un paricid, dovedit cu lux de probe. Și cum adevărata luptă se dădea între doi avocați, corifei politicieni, inculpatul a fost achitat, de oarece majoritatea a fost de par ea clișei avocatului inculpatului. Crivăț după cetirea acestui verdict, se întoarce spre inculpat și îi strigă: „Să știi, mă, că poți să te duci acum acasă și să ucizi și pe mamă-ta. Domnii jurați au să te achite, zicând că ești nevinovat“.

Cu privire la al doilea punct, el poseda aceea ce vremurile de azi țin să clatine: cultul legilor, adică cunoașterea și respectul lor.

Legea de organizare a magistraturei, iată visul lui frumos, cu atât mai măreț cu cât îl făcea pentru cei care 'i vor urma. În două ceasuri de convorbire pe care le-am avut acum un an cu dânsul, îmi explica cum ar trebui întocmit Consiliul, pentru ca magistrați să fie mai bine cunoscuți: să se introducă pentru avansare examenul; judecătorul de ocol să fie un grad superior celui de Tribunal; procurorul să fie o ierarhie superioară acestora, dat fiind rolul lui important pentru Societate și greutatea pe care trebuie să o reprezinte față de Tribunalul cărui îi cere aplicarea legii.

A murit un magistrat. Opera lui e sortită să rămână anonimă. Posterității nu poate rămâne de cât Omul. Amintirea despre dânsul este singurul prinos ce se poate aduce celor, cari, ca Theodor Crivăț, și-au închinat viața acestei retrase și demne cariere.

GEORGE CERBU
Magistrat, Iași,

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I
Audiența dela 9 Februarie 1921

Președinția d-lui GH. V. BUZDUGAN, Președinte

Ion Malla cu Octav Căleya

Decizia No. 15

Ofertă de plată. — Locul unde trebuie făcută, când convenția părților nu determină locul plății și nici domiciliul pentru executarea ei. — Nulitatea ofertelor făcute la Corpul Portăreilor. — Art. 1104, 1114, 1115 c. civ. și 604 și 609 pr. c.

Potrivit art. 1115 al. VI c. c., în cazul când

convențiunea părților nu determină locul plății și nici domiciliu pentru executarea convențiunii nu a fost ales, — oferta reală ce se face creditorului trebuie făcută la domiciliul acestuia, contrar principiului din art. 1104 c. c. după care în acest caz plata se face la domiciliul debitorului.

Această dispozițiune din c. civ. nu a fost schimbată prin modificările aduse în 1900 dispozițiilor din procedura civilă, relative la ofertele de plată și consemnații.

Curtea deliberând,

Asupra recursului făcut de Ion Malla în contra deciziunii No. 48/920 a Curței de Apel din București s. III, dată în proces cu Octav Căleya pentru validare de ofertă etc.

Asupra I-ului motiv de casare, astfel formulat:

«Violarea art. 1114 și 1115 al. VI c. civ. combinat cu art. 604 și 609 cod. pr. civ.

«Greșită interpretare a art. 605 al. II, pr. civ.

«În adevăr, Octav Căleya, decis în fine după mai mulți ani de întârziere, să achite suma de 18.000 lei, plus dobânzile aferente care reprezintă un rest din prețul de cumpărare a moșiei Tamașu, jud. Argeș, fostă proprietate a recurentului Ion Malla și înainte de a face conf. art. 1114 c. civ. în prealabil o ofertă amiabilă vânzătorului, notifică acestuia că îi va face direct ofertă reală, somându-l să se găsească în ziua și ora indicată la Corpul Portăreilor Trib. Ilfov spre a primi plata creanței sale.

«Creditorul fiind absent din București și neputând să se prezinte la Corpul Portăreilor la ziua fixată spre a excipa de nulitatea ofertei reale făcută, nu la domiciliul creditorului, precum cere art. 1115 al. 6 c. c., ci la un alt loc, neprevăzut de lege ridică înaintea instanței de validare în fine de neprimire asupra valabilității ofertei făcute, întemeiat pe violarea art. 1115 al. VI c. c. susținând că oferta reală pentru a fi operantă trebuia făcută la domiciliul creditorului.

«Curtea de Apel respinge interpretarea juridică propusă de către creditor argumentând că legiuitorul prin modificările introduse în 1900 codului de procedură civilă a modificat și art. 1115 al. VI c. c. în ceea ce privește locul unde ofertele reale trebuie făcute și că această intențiune a legiuitorului reese din redactare art. 605 al. II cod. pr. civ. care trebuie interpretat în sensul că debitorul are facultatea de a alege și indica el însuși locul ofertei, acest loc putând fi și Palatul Justiției, adică biourourile în care funcționează Corpul Portăreilor Trib. Ilfov.

«Această interpretare trebuie respinsă ca violând textele formale mai sus citate și în special art. 1115 al. VI c. c., care în mod precis impune ca condițiune esențială pentru validitatea ofertelor reale, ca aceste oferte să se facă la domiciliul creditorului, în caz de nefixare a unui domiciliu de plată prin convențiune, dispozițiune a cărei aplicare este menținută în textul formal al art. 609 cod. pr. civ. care declară că nu s'au modificat decât al VIII din art. 1115 c. civ. și al. III și IV din art. 1106 c. civ. rămânând în vigoare toate rânduețile din cod. civil referitoare la ofertele reale cuprinzându-se în art. 1114-1121 inclusiv».

Având în vedere deciziunea atacată cu recurs, din care rezultă că recurentul I Malla a vândut intimatului Octav Căleya, cu actul autentificat de Trib. Ilfov Notariat la No. 4751/912 moșia sa Tomașu din Jud. Argeș, pe prețul de 660.000 lei, din cari a primit 300.000 lei la facerea contractului, restul urmând să fie achitat la anumite epoci determinate în act și garantat în privilegiul prevăzut de art. 1737 c. civ.

Că intimatul nu a achitat aceste rate la termenele statornicite, ci la epoci deosebite, din care cauză părțile au modificat convențiunea lor în privința dobânzilor, fixând alte dobânzi mai mari la ratele întârziate; că în urma diverselor plăți și amânări, cumpărătorul

urma să achite la 17 Martie 1919, ultimul rest de 180.000, dar nici la această dată dânsul nu s'a executat; că, însă la 7 Iunie, 1919, a făcut ofertă reală vânzătorului, invitându-l să se prezinte la Corpul Portăreilor Trib. Ilfov, pentru a primi acest rest și dobânda cuvenită; că, I. Malla neprezentându-se intimatul a consemnat suma de 180.000 lei plus dobânda de 5% la ea pe intervalul 17 Martie 7 Iunie 1919 și a cerut Trib. validarea ofertei și stergerea privilegiului;

Având în vedere că Tribunalul a respins cererea de validare, pe motiv că, cumpărătorul nu a consemnat odată cu restul datorit și dobânda până la zi, calculată pe 15% ce s'ar fi convenit ulterior de părți, ci numai dobânda de 5% prevăzută în actul de vânzare-cumpărare; că, în urma apelului făcut de debitor, Curtea din București, găsind neîntemeiată sentința Tribunalului, o reformează, validând oferta și ordonând stergerea privilegiului, constatând în fapt că dobânda nu poate fi decât aceea de 5% care a și fost depusă, iar în drept motivând că oferta a fost bine făcută la Corpul Portăreilor și nu la domiciliul creditorului, de oarece convențiunea părților nu specifică locul plății;

Având în vedere că chestiunea pusă în discuțiune prin acest motiv de casare este aceea de a se ști dacă debitorul poate fi considerat ca valabil liberat în cazul când convențiunea respectivă nedeterminând locul unde plata trebuie făcută, dânsul — debitorul — a făcut oferta reală, urmată de consemnațiune, la Corpul Părtăreilor, iar nu la domiciliul creditorului;

Văzând dispozițiunile art. 1114—1121 c. c. și 604—610 pr. civ., relative la oferta reală;

Având în vedere că al. VI din art. 1115 c. civ. vorbind de locul unde trebuie făcută oferta reală, fixează că, dacă el n'a fost determinat prin convențiunea părților, această ofertă trebuie făcută sau creditorului în persoană, sau la domiciliul său, sau la domiciliul ales pentru executarea convențiunii, derogând deci în această privință dela dispozițiunile art. 1104 c. civ. potrivit căruia atunci când în convențiune nu se arată locul plății, plata trebuie să se facă la domiciliul debitorului, iar motivul acestei derogări dela dreptul comun fiind că lucrul oferit trebuind să fie prezentat creditorului, căci numai astfel oferta este reală, aceasta n'ar putea avea loc la domiciliul debitorului, întru cât simpla invitațiune a creditorului de a se înfățișa aicea s'ar reduce la o simplă ofertă verbală, ceea ce legea nu găsește suficient;

Considerând că această dispozițiune din c. civ. nu a fost într-o schimbare prin modificările aduse în 1900 procedurii civile, cum decide Curtea de fond; că într'adevăr, din simpla comparație a textelor actualei pr. civile, referitoare la ofertele de plată și consemnațiune, cu aceleași texte din vechea procedură civilă, se vede lămurit că modificările introduse în această materie au avut de scop, după cum o spune și expunerea de motive a legii, ca să precizeze, printr-o redacțiune mai clară, și să simplifice numai formalitățile de procedură propriu zisă, cuprinse în aliniatul VIII din art. 1115 și aliniatele III și IV din art. 1116 c. c. privitoare la constatările ce trebuie să cuprindă procesul verbal al agentului public, chemat a instrumenta cu ocaziunea ofertelor reale și ale consemnațiunii, iar nu și dispozițiunile c. civ. cari reglementează condițiunile pentru validitatea unei oferte și consemnațiune, pentruca debitorul să fie liberat și cari au fost în totul menținute. Că aceste modificări de procedură constau în aceea că s'a dat o altă redacție art. 606 din pr. civ. s'a desființat art. 608 din pr. c. veche,

iar prin art. 609 se spune formal că se vor aplica toate celelalte rândueți ale c. civ. cuprinse în art. 1114—1121 inclusiv, afară de aliniatul VIII din art. 1115 și al. III și IV din art. 1116 c. civ.;

Că, prin urmare, dispozițiunile al. VI din art. 1115 c. c. mai sus arătate, relative la locul unde trebuie făcută oferta, este aplicabilă și astăzi; că art. 605 actual din pr. civ. pe temeiul căruia Curtea de fond decide contrariul, are aceiași redacțiune ca și art. corespunzător din pr. civ. sub imperiul căruia nu s'a susținut niciodată această teorie, căci ambele texte spun că, în somațiune se va arăta locul unde suma, or lucrul oferit, are a fi predat, adică locul unde, după codul civil, cu care se completează și ale cărui dispozițiuni se exercită prin procedură, urmează să se facă oferta, — fiind inadmisibil a se presupune că legiuitorul ambelor proceduri să fi lăsat la arbitrarul debitorului de a fixa el locul ofertei, deci locul plății, unde-i va dicta bunul său plac și a modifica astfel, fără a o spune, nici chiar implicit, dispozițiunile codului civil, care arată condițiunile de validitate ale unei oferte și consemnațiuni spre a înlocui o plată primită benevol de creditor;

Că dar, numai prin violarea textelor de lege sus arătate Curtea a putut considera ca valabilă oferta făcută de cumpărător la Corp. Port. Trib. Ilfov iar nu la domiciliu creditorului, astfel că motivul de casare fiind fondat se admite;

Considerând că, deciziunea Curței de fond fiind casată pentru aceste vicii de formă ale ofertei reale, devine inutilă discutarea celorlalte două motive de casare, relative la violările de lege, omisiuni esențiale etc. comise de instanța de fond când a decis că dobânda ce trebuia plătită la restul de 180.000 lei este aceea de 5%, iar nu de 15% cum susține recurentul, întrucât dacă oferta reală nu a fost valabilă făcută, ea nu a putut libera pe debitor chiar dacă ar cuprinde întreaga datorie a sa.

Pentru aceste motive, Curtea casează etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența dela 17 August 1920

Președenția d-lui G. STOICESCU, Președinte

Vasile Tomescu cu Ministerul Public

Decizia penală No. 1096

Curtea cu jurați.— Martori propuși de acuzat.— Curtea nu poate respinge această cerere numai pe considerațiunea că ei ar fi inutili, fără a examina această inutilitate. — Art. 151 pr. p.

In cazul când Curtea cu jurați respinge cererea acuzatului de a se aduce martorii propuși de dânsul, numai pe motivul că ea ar fi inutilă în cauză, fără a rezuma în esență faptul pe care acuzatul voeste să-l dovedească cu martorii ceruți, deciziunea Curții este casabilă, căci nu se dă posibilitate Inaltei Curți de a-și exercita dreptul său de control și a cenzura arbitrarul judecătoresc.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocată V. Dongoroz în dezvoltarea motivelor de casare și pe d-l Procuror Al. Dem. Oprescu în concluziunile puse pentru respingerea recursului.

Deliberând,

Având în vedere că recurentul Vasile Tomescu, fiind supus judecății, a fost condamnat de Curtea cu Jurați din jud. Tecuci, prin deciziunea No. 19/920 la 5 ani

recluziune, pentru crima prevăzută și pedepsită de art. 234 al. 2 cod penal și 73 al. 3 și 60 acelaș cod, fiind recunoscut culpabil că, în noaptea de 20 Sept. 1918 fiind surprins în flagrant delict de furt de către Gh. Tann, l-a omorât trăgând un foc de revolver în scop de a se putea dosi, scăpa de urmărire și să-și asigure nepedepsirea;

Având în vedere că, prin mijlocul 2 de casare, recurentul invoacă violarea dreptului de apărare; exces de putere și nemotivare, prin aceea că Curtea a respins cererea de amânare, spre a fi aduși martorii propuși de apărare cât și acei ai acuzației, pe care și i-a însușit apărarea și care erau absenți;

Considerând că în principiu, — afară de cazuri anume determinate de lege — instrucțiunea unui proces înaintea instanțelor de judecată trebuie să fie publică; că în această privință, art. 151 din procedura penală este formal declarând nulă o instrucțiune făcută fără publicitate legală, că art. 151 pr. penală este general și se aplică fără distincțiune înaintea tuturor instanțelor judecătorești; că prin cuvântul «instrucțiune» se înțelege ca nu numai pledoariile ci și depozițiunile martorilor și celelalte elemente de convicțiune să fie supuse discuției orale, contradictorii și publice; că convicțiunea judecătorilor trebuie să se formeze numai din asemenea desbateri, înlăturând orice alte elemente ce nu au putut fi produse și debătute în ședință publică; că elementele de probațiune adunate de judecătorul de instrucțiune, în instrucțiunea prealabilă, nu pot avea altă valoare, decât aceea a unei simple informațiuni, menită a forma baza ordonanței definitive; că urmează să se dea acțiunii publice, deschisă de ministerul public;

Considerând, că, așa fiind, depozițiunile martorilor ascultați de către judele instructor, nu pot fi invocate înaintea instanțelor de judecată, decât ca simple informațiuni și numai atunci când judecătorul fondului constată că s'a făcut toate diligențele necesare spre a aduce pe martori înaintea sa, dar că acele diligențe au rămas infructuoase, fie din cauză că martorul a dispărut sau a murit, fie din cauză că este reținut de vre-o forță majoră, ce împiedică aducerea lui; că judecătorul nu poate refuza ascultarea unor martori invocați de acuzați sau inculpați decât numai când ar declara în hotărârea sa, că acele depozițiuni ar fi inutile, de oarece nu ar fi nici pertinente nici concludente, spre a produce o lumină nouă în desbateri; că pentru a pronunța o asemenea inutilitate, judecătorul este dator a rezuma, în esența sa, faptul ce partea voește a dovedi, pentru că numai astfel Curtea de Casație poate exercita dreptul său de control și cenzura arbitrariul judecătoreșt;

Considerând, că, în specie, Curtea cu jurați, fără să constate că martorii absenți nu au putut fi aduși de împrejurări grave, și fără să se menționeze ce anume fapt acuzatul voește să dovedească cu acei martori, declară că martorii sunt inutili și că nu pot aduce o lumină în cauză; că procedând astfel, curtea a respins incidentul ridicat de acuzat, fără nici un motiv, ci pe simpla afirmațiune, că martorii nu sunt importanți; că deci mijlocul de casare invocat este fondat și deciziunea casabilă pentru exces de putere.

Pentru aceste motive, Curtea admite etc.

Următor unui elementar principiu democratic, care impune remuneratiunea muncii, Comitetul de direcție al Societății «Curierul Judiciar» a luat inițiativa de a recompensa articolele și adnotațiunile de valoare, trimise acestei reviste spre publicare, și apreciate ca atare de Comitetul de redacție.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III

Audiența dela 10 Iunie 1921

Președenția d-lui D. G. TĂZLĂUANU, Președinte

Dimitrie Marinescu cu Ministerul Justiției

Decizia No. 515

Magistrat.—Destituire.—Recurs în contencios pentru reaua apreciere a faptelor din partea instanței disciplinare de judecată.—Aprecieri suverană.—Art. 184 din legea organizării judecătorești.

Legiitorul prevăzând calea recursului în contencios a avut în vedere numai reprimarea sau înlăturarea exceselor, abuzurilor și a ilegalităților puterii executive, iar nu creierea unei noi căi de reformare contra deciziunilor instanțelor disciplinare, în cazul când acestea sunt, după lege, definitive și executorii.

Prin urmare, deciziunea prin care Consiliul superior al magistraturei hotărăște destituirea unui magistrat, pe temeiul unor fapte și împrejurări a căror apreciere aparține numai acestor judecători disciplinari, fără amestecul Ministrului, care este numai executorul ei, — această deciziune fiind dată de o instanță legal constituită și cu paza formelor legale, nu mai poate fi atacată cu recurs în contencios pentru rea apreciere a faptelor.

Curtea,

Ascultând raportul făcut de d-l Consilier C. Hamangiu, pe d-nii avocați Stoicescu, Eliescu și Părvulescu în motivarea recursului și pe d-l av. Netter în combateri;

Deliberând,

Având în vedere că recurentul fiind destituit din funcțiunea de judecător de ședință la tribunalul Prahova, a atacat ca ilegal decretul regal de destituire No. 5570/921;

Considerând că decretul regal de revocare sau destituire a unui funcționar fiind un act administrativ de autoritate, recursul îndreptat contra lui pe baza art. 5 s. III lit. f. din legea Curții de Casație este, în principiu, admisibil;

Că dar incidentul de inadmisibilitate a recursului ridicat de Minister fiind neîntemeiat, urmează a se examina recursul în fond;

Considerând că prin motivele de recurs, recurentul susține că deciziunea în executarea căreia s'a dat decretul regal atacat, nu se întemeiază pe fapte și probe precise și concludente, ci pe presupuțiuni, trase din fapte și împrejurări cari nu erau de natură să formeze convingerea judecătorilor asupra vinovăției recurentului; că pentru formarea unei convingeri temeinice, instanța disciplinară n'a încuviințat recurentului să-și completeze probele prin depozițiuni de martori ascultați înaintea acelei instanțe;

Considerând că scopul pentru care legiitorul a prevăzut calea extraordinară a recursului direct contra actelor administrative de autoritate a fost de a reprimă sau înlătura excesele, abuzurile și ilegalitățile puterii executive însăși, iar nici de cum de a crea o nouă cale de reformare contra deciziunilor instanțelor de judecată disciplinare, cărora legea le-a dat, cum este în speță, caracterul unor hotărâri definitive și executorii;

Că puterea executivă fiind obligată să execute asemenea deciziuni, din moment ce sunt date cu respectarea formalităților cerute de lege pentru garantarea

drepturilor funcționarilor, dânsa nu poate nici să le înlăture, refuzând executarea lor, nici să le modifice pe bază de aprecieri în fapt, fără ca prin aceasta să nu săvârșească o ilegalitate sau un exces de putere ;

Considerând că în speță, deciziunea prin care consiliul superior al magistraturii a hotărât destituirea recurentului este motivată pe fapte și împrejurări a căror apreciere aparțineau exclusiv judecătorilor disciplinari, fără nici un amestec din partea ministerului executor ; că această deciziune a fost dată de o instanță de judecată legal constituită și cu paza formelor de procedură speciale, prevăzute de legea organizării judecătorești, lucruri, de altfel, necontestate nici de recurent ;

Că Ministerul de justiție executând această deciziune, nu a făcut de cât să se conforme dispozițiilor art. 184, din legea mai sus citată, care prevede că executarea deciziunilor consiliului superior se vor face prin îngrijirea Ministerului Justiției ;

Că dar actul administrativ atacat, este legal, recursul îndreptat contra lui este neîntemeiat și urmează a se respinge ca atare ;

Pentru aceste motive, Curtea respinge etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III

Audiența dela 2 Ianuarie 1920

Președenția d-lui AL. DOBRICEANU, Președinte

Ministerul de Finanțe cu Ion Ionescu-Eșanu

Decizia No. 1

Brevet pentru vinderea băuturilor spirtoase. — Ridicarea lui. — Proces-verbal încheiat în acest timp de agenții fiscoșului. — Dacă poate fi atacat prin apel la Tribunal. — Soluție negativă. — Art. 6 din lege.

După legea pentru înființarea taxei pe decaltru și desființarea taxei de licență, Tribunalele de județ nu au competența de a judeca în apel decât procesele-verbale dresate de agenții fiscoșului și întărite de Minister prin care se constată o contravenție la această lege. Retragerea brevetului însă și închiderea unui local sunt acte administrative de autoritate și ca atare procesul-verbal care le constată nu poate fi atacat cu apel la Tribunal.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Constantin Marinescu în desvoltarea motivelor de recurs ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

« Greșita interpretare și violarea art. 6 din legea înființării unei taxe pe decaltru și desființarea taxei de licență, greșita aplicațiune a art. 25 din aceeași lege, precum și a art. 74 din legea organică a Inaltei Curți din 1910, incompetență și exces de putere.

« Printr'un ord. al Ministerului de Finanțe s'a retras lui I. Ionescu-Eșanu, brevetul de licență și s'a dispus încetarea comerțului de băuturi spirtoase, în contra procesului-verbal, care constată îndeplinirea acestui ordin, I. Ionescu-Eșanu, făcând apel, trib. de Prahova a respins incidentul de neadmisibilitate a apelului și incompetența a trib., pe motiv că ord. Ministerial fiind contrariu dispozițiilor art. 6 din legea desființării taxei de licență, în contra lui se putea face apel potrivit art. 25 din aceeași lege lucru care mai reese, zice trib., și din interpretarea art. 74 din legea organică a Inaltei Curți din 1910 ;

« Instanța de fond a judecat ca instanță de apel, de unde eroarea de drept, care a comis o. În adevăr lui I. Ionescu-Eșanu, i s'a ridicat brevetul pe cale administrativă și actul constatat de executarea acestei măsuri nu era susceptibil,

după legea licenței, de a fi reformat de tribunal, căci în speță nu era vorba de o contravențiune, de care contravenientul s'ar fi putut plânge pe calea apelului. Legea organică a Inaltei Curți din 1910 (art. 74) nu avea ce căuta aici, căci pe de o parte dispozițiunile art. 74 din această lege au fost desființate și chiar de s'ar mai putea aplica, calea de reclamațiune a unui act administrativ arătată de acest art. era cu totul alta decât aceea a apelului în contra chiar a actului, care constată îndeplinirea măsurii administrative ; Trib. de Prahova s. III-a judecând apelul în contra unui act administrativ, care nu intra în competența sa, a interpretat greșit și a violat art. 6 din legea înființării unei taxe pe decaltru, a aplicat greșit art. 25 din aceeași lege, precum și art. 74 din legea organică a Inaltei Curți din 1910, a judecat fără competență și cu exces de putere a respins incidentul ridicat de reprezentantul fiscoșului.

Având în vedere sentința atacată cu recurs din care rezultă că, prin proc. verbal cu data de 10 Oct. 1915, dresat de perceptorul fiscal al circ. II Ploești, în urma ord. Ministerului de Finanțe, s'a ridicat intimatului I. Ionescu-Eșanu brevetul de licență pentru vinderea băuturilor spirtoase și s'a dispus închiderea depozitului său de băuturi, situat în acel oraș ;

Că, în urma apelului făcut de numitul trib. Prahova a anulat acest proces-verbal ;

Văzând legea pentru înființarea taxei pe decaltru și desființarea taxei de licență ;

Considerând că din toată economia acestei legi, rezultă că trib. de județe nu au competența de a judeca în apel, decât procesele-verbale ale agenților fiscali, întărite de Ministerul de Finanțe care constată niște contravențiuni la această lege, comise de către particulari, cari vând băuturi în contra dispozițiilor ei ;

Că, însă, retragerea unui brevet dela un debitant de băuturi spirtoase și închiderea stabilimentului său, ordonată de Ministerul de Finanțe în virtutea art. 6 din lege, neputând fi considerată ca o contravenție, ci ca un act pur administrativ, rezultă în mod evident că trib. fără competență și numai printr'un manifest exces de putere, a judecat acel act administrativ și l-a anulat ;

Că, așa fiind, motivul de casare fiind întemeiat, recursul urmează a fi admis fără trimitere ;

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul etc.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI BUZĂU SECȚIA I

Audiența dela 20 Aprilie 1920

Președenția d-lui C. M. PANTELIMON, Prim-președinte

Teodor N. Vasilescu cu Ministerul Public

Apel. — Greșita declinare de competență a primei instanțe. — Dacă instanța de apel poate să evoace fondul sau trebuie să-și decline și ea competența și să ceară un regulament de competență ? — Art. 262 al. ult. pr. civilă, decretul-lege No. 673/919 și 2969/919.

Când prima instanță și-a declinat greșit competența, instanța de apel urmează și ea să-și decline competența și să trimeată afacerea înaintea Inaltei Curți de Casație pentru a pronunța un regulament de competență, conform art. 262 al. ult. pr. civilă, care se aplică și în materie penală în lipsă de text.

* Tribunalul în majoritate,

Având în vedere actele aflate în dosarul cauzei, concluziunile puse de d-l Procuror și susținerile apelantului din care se constată în fapt următoarele :

Apelantul Teodor N. Vasilescu din Comuna Măgura Județul Buzău, fiind dat în judecată înaintea Judecătoriei de ocol Pârscov pentru că a vândut faină de

porumb Spitalului Rural Nifon, peste prețul maximal, după cum se constată din procesul verbal No. 32 dresat de șeful postului de Jandarmi Migura în ziua de 7 Iunie 1919; Judecătoria ocol Pârscov care urma să judece această contravenție, prin cartea de judecată penală No. 379 din 28 Iulie 1919, și-a declinat competența și a trimis dosarul Ministerului de Industrie și comerț pe baza art. 6 din Decretul lege 673/919, care prevede că toate contravențiunile de această natură se judecă de acest Minister care aplică pedeapsa;

Contravenientul face apel la acest Tribunal în contra sus citatei cărți de judecată și Tribunalul azi în apel constată că greșit Judecătoria de ocol și-a declinat competența de a judeca această contravenție, de oare ce la data de 28 Iulie 1919, când a pronunțat hotărârea declinatoare, nu mai era în vigoare D. L. 673/919, ci Decretul Lege No. 2969 din 10 Iulie 1919, care prin art. 7 da în competența judelei de ocol de a judeca în prima instanță toate abaterile calificate speculă și săvârșite în comunele rurale, și astfel fiind Tribunalul este incompetent a judeca infracțiunea de față;

Având în vedere că dacă s'ar admite teoria susținută de d-l Prim Procuror ca afacerea să fie reținută de Tribunal și judecată în ultima instanță, de oare ce hotărârea declinatoare de competența n'a rămas definitivă, ar urma să lipsim pe contravenient de principiul celor două grade de jurisdicțiune, legea speculei prevăzând că toate infracțiunile săvârșite în comunele rurale se judecă în prima instanță de Judecătoria și cu dreptul de apel la Tribunal; că distincțiunea ce o face d-l Prim Procuror ca hotărârea declinatoare urma să fi rămas definitivă, pe lângă că nu rezultă din nici un text de lege, e și în contradicție flagrantă cu principiul celor două grade de jurisdicțiune, principiu care prevede, că atunci când pentru judecarea unei infracțiuni sunt prevăzute două instanțe de judecată, nu se poate lua unei părți pe cale de interpretare dreptul de a fi judecată de a doua instanță — de apel;

Considerând că conform acestor principii, Tribunalul găsiind că nu e competentă a judeca această contravenție, că rău Judecătoria de ocol și-a declinat competența, urmează a-și declina la rândul său și el competența și a trimite dosarul la Înalta Curte de Casație pentru a pronunța un regulament de competență conform art. 262 al. ultim p. civilă, ce are a se aplica și în materie penală în lipsă de text;

Pentru aceste motive Trib. în ne unire cu concluziile d-lui Procuror, declină competența etc.;

(ss) C. Pantelimon; N. Atanasiu.

Opiniune

Subsemnatul asupra chestiunii dacă Tribunalul ca instanță de apel este competentă să judece o afacere venită în apel de la Judecătoria de ocol, care deși competentă totuși și-a declinat competența, sunt de părerea următoare:

În speță Teodor Vasilescu este trimis în judecata Judecătoriei ocol Rural Pârscov pentru că în ziua de 7 Iunie 1919, a vândut făină de porumb peste prețul maximal, fapt prevăzut de Decretul Lege pentru speculă cu No. 673 din 14 Februarie 1919, care dispunea că abaterile se vor judeca în prima instanță de Ministerul de Industrie și Comerț. În ziua de 28 Iulie 1919 Judecătoria își declină competența de a judeca, deși la acea dată era în vigoare D. L. pentru speculă cu No. 2969 din 10 Iulie 1919, care dădea în competența Judecătoriei de ocol în comunele rurale judecarea abaterilor, și întru cât era vorba de conflictul a două legii,

care regulau competența, recunoscut este că trebuia aplicată legea cea mai nouă, adică D. L. 2969/919, după care era competentă Judecătoria de ocol;

Contra cărți declinatoare de competență infractorul face apel;

Având în vedere că, pentru ca să existe conflict de jurisdicțiune pozitiv sau negativ, se cere ca ambele instanțe care au fost sesizate, fie odată, fie una după alta, să-și fi declinat competența și hotărârile să fi rămas definitive, așa în cât cursul justiției să fie întrerupt;

Când, însă, prima instanță deși competentă de-a judeca își declină competența și contra cărții de judecată infractorul face apel, atunci Tribunalul sesizat prin apel va trebui ca instanța de al doilea grad de jurisdicțiune, să reție afacerea și s'o judece, pentru că ori cum s'ar pronunța prima instanță, ea desesizându-se, instanța de apel care este și o instanță de control, are dreptul să se pronunțe dacă bine sau rău a judecat prima instanță și în acest caz nu mai poate fi vorba de un conflict de jurisdicțiune, căci hotărârea primei instanțe nu este definitivă, ci se găsește apelată și deci cursul justiției nu este întrerupt.

Pentru aceste motive sunt de părere că Tribunalul trebuie ca instanța de apel să reție afacerea și s'o judece;

Judecător supleant (s) V. M. Vasilescu

NOTA. — Sentința de mai sus a Tribunalului Buzău, soluționează următoarea chestiune: Când instanța de apel, în materie penală, constată că prima instanță greșit și-a declinat competența, trebuie oare să evocă fondul și să judece afacerea în primă și ultimă instanță, sau este nevoie a se adresa Curții de Casație spre a se cere un regulament de competență?

Tribunalul de Buzău Secț. I, în majoritate, s'a pronunțat în sensul soluțiunii a doua; din contră în concluziunile Ministerului public și în opiniunea separată se face loc primei soluțiuni, pe care și noi o credem întemeiată.

În primul rând ținem să facem remarcă, că dacă am pus față în față aceste două soluțiuni este fiindcă sentința pe care o adnotăm ne oferă ocazia; credința noastră este și o vom dovedi, că o alternativă între aceste două soluțiuni e imposibilă.

În adevăr în timp ce prima soluțiune, în conformitate cu ansamblul dispozițiilor și principiilor legii noastre de procedură penală se impune în mod neîndoios pe temeiul a numeroase considerațiuni de drept, din contră cea de a doua soluțiune nici nu poate fi considerată ca atare în chestiunea pe care o discutăm, nu numai pe motivul că nu are în sprijinul său nici un temei juridic, dar fiindcă amestecul său este complectamente exclus.

Ar fi putut fi discuțiune dacă instanța de apel trebuie să rețină afacerea sau să o retrimite primei instanțe care greșit s'a desesizat¹⁾, dar astfel cum s'a pus chestiunea de Tribunalul Buzău, e fără îndoială greșită și neacceptabilă orice discuțiune.

Vom analiza în mod sumar argumentele cari vin în favorul primei soluțiuni, printre care — se va părea poate paradoxal — va figura și cea de a doua soluțiune.

I. Dreptul instanței de apel de a judeca în primă și ultimă instanță evocând fondul, atunci când

1) Discuțiunea nu ar fi fără interes, soluțiunea însă nu poate fi decât tot aceea a dreptului de evocare.

prima instanță greșit și-a declinat competența, a fost pusă în materie penală de legiuitor în art. 210 din cod. proc. pen. (art. 215 Inst. crim. fr.).

Acest articol spune: «*Dacă sentința este anulată pentru vre-o violațiune sau omisiune de formă din cele prescrise de lege sub pedeapsă de nulitate, Curtea va statua ea însăși și asupra fondului.*»

Deși acest articol nu vorbește expres de greșelile relative la competența, e nelindoios însă că în formula generică de *violațiuni de formă* sancționate cu nulitate, intră orice chestiune de procedură, deci și competența, căci după cum spune *Farinaceus*: *Nullus major sit nullitatis defectus quam jurisdictionis* ²⁾.

De aceea doctrina și jurisprudența în Franța ³⁾, cât și la noi, ⁴⁾ s'au pronunțat în mod constant în sensul că art. 210 (fr. 215) este aplicabil atunci când prima instanță și-a declinat greșit competența; bine înțeles însă că instanța de apel la rândul ei dacă este competente ca instanța de al doilea grad, numai atunci poate evoca fondul, altfel apelul e inadmisibil.

Cum însă art. 210 pr. pen. e situat în partea care tratează despre apelul în fața Curților de apel, s'a pus întrebarea dacă el cată a fi aplicat și la apelurile ce vin în fața tribunalelor.

Răspunsul nu poate fi decât afirmativ, căci dispozițiunea din acest articol constituie o regulă generală, care în lipsă de dispozițiune contrară guvernează materia apelului în întreaga procedură penală în situațiuni similare, conform adagiului: *ubi eadem ratio, ejusdem legis dispositio*.

II. În ipoteza în care s'ar pretinde că art. 210 pr. pen. nu ar fi aplicabil în cazul unei greșite declinări de competență, dreptul instanței de apel de a evoca fondul, atunci când constată această greșală, găsește un alt fundament tot atât de juridic.

În adevăr, problema dreptului de evocare, atunci când prima instanță greșit și-a declinat competența, este expres rezolvită în sensul afirmativ de art. 335 proc. civilă.

În cazul acesta toată discuțiunea se rezumă la următoarea chestiune: *Când în procedura penală lipsește o dispozițiune care să reglementeze o anumită situațiune, se poate recurge la dispozițiunile din procedura civilă cari privesc aceiași situațiune pentru a suplea lipsei celei dintâi?*

Nu cunoaștem vreun autor care să fi dat un răspuns negativ acestei chestiuni ⁵⁾. Regulele procedurii civile constituie dreptul comun în materie de procedură. Celelalte ramuri de drept pot să-și statornicească reguli speciale de procedură, dar acestea

2) *Farinaceus*, Practica, c. 1. tit. § VII No. 1.

3) *Boitard* Leçons de dr. crim. ed. X No. 736: «*Cette idée, consacrée par l'art. 215, il faut la pousser plus loin, supposez que le premier tribunal correctionnel se soit déclaré incompétent... si le tribunal ou la cour d'appel reconnaissent que mal à propos les premiers juges se sont déclarés incompétents, ils doivent retenir l'affaire et juger le fond.*»

Vezi *F. Hélie*, Traité de l'inst. crim. vol. 6, No. 3049; *Carnot* Inst. crim. art. 215; *A. Normand*, Traité de dr. crim. No. 1117; *Vidal et Magnol*, Cours de dr. crim. No. 825^b, p. 995; *J. A. Roux*, Cours de dr. pén. et. de proc. pén. p. 759; *Dalloz* Codes annotés Inst. crim. art. 215, No. 53 și urm.

4) Cas. 99 din 12 Febr. 1880; Cas. 103 din 15 Febr. 1889. *Fratostiteanu* cod. pen. an.

5) *F. Hélie*, Traité d'inst. crim. vol. VI, No. 2581; *Garraud*, Traité théor. et. prat. d'inst. crim. vol. I, No. 308 și vol. III, No. 1177; *Degois*, Traité de dr. crim. No. 1731; *J. A. Roux*, Cours, p. 427; *Tanoviceanu*, Proc. pen. No. 541.

se vor suprapune regulelor de drept comun, primând acolo unde conțin dispozițiuni contrare, complinindu-se acolo unde atari dispozițiuni lipsesc.

Deci procedura civilă față de procedurile speciale, are un rol subsidiar, supleind lipsurile acestora, atât timp cât nu contrazice dispozițiunile lor, sau nu încetează de a-și avea rațiunea față cu scopul și funcțiunea acestor legi.

Pentru a nu cita nenumăratele cazuri în cari acest rol al procedurii civile se exercită față de procedura penală, ⁶⁾ vom aminti că dispozițiunile privitoare la organizarea judecătorească, la recuzări, contestațiuni etc. se aplică în întregime din procedura civilă în cea penală.

De adevărul acestui principiu nici Tribunalul de Buzău nu s'a îndoit, căci în rândurile finale ale opiniunii majorității se spune: «*conform. art. 262 pr. civilă, ce are a se aplica și în materie penală în lipsă de text.*»

Am avea în cazul acesta dreptul să ne întrebăm de ce Trib. Buzău găsind acest principiu întemeiat și făcând uz de el, se adresează art. 262 pr. civ., când față cu speța pe care o rezolva, firesc, logic și juridic era să se refere la art. 335 aceiași procedură, care avea darul de a oferi tocmai soluțiunea ce se căuta.

Ceva mai sus am făcut însă o rezervă, spunând că regulele procedurii civile suplează lipsurile atât timp cât nu lovesc vre-un principiu a legii speciale și atunci ne permitem a crede că această restricțiune ar fi determinat pe Trib. Buzău în hotărârea sa.

În adevăr, sentința pe care o adnotăm fără a pune astfel chestiunea, pare însă a oglindi aceiași ideie, întrucât se spune că dreptul de evocare trebuie înlăturat fiind contrar principiului celor două grade de jurisdicțiune.

Am fi fost de acord cu Trib. Buzău cu o singură condițiune: să ni se fi dovedit că principiul celor două grade este un *principiu general și absolut*, căci numai în cazul acesta putea primă asupra unei dispozițiuni exprese de lege.

Ori tocmai în materie penală acest principiu nu are nici unul din cele două atribute. Nu este general, fiindcă cele mai principale infracțiuni — crimele — nu au de cât un singur grad. Nu este absolut, fiindcă la infracțiunile la cari este aplicat suferă nenumărate excepțiuni, ⁷⁾ vom aminti, în materie de delict, art. 493 pr. pen. după care Curțile de apel judecă în primă și ultimă instanță, art. 221 pr. pen. după care Curtea cu juri e chemată a judeca și delictele conexe cu crimele numai cu o singură jurisdicțiune, în fine delictele de presă, unele delict de ședință și numeroase delict speciale. De asemenea în materie de contravențiuni majoritatea scapă celor două grade, la care se mai adaugă cazurile prevăzute de art. 188 și 208 pr. pen. aplicabile și la delictele de competența judecătorilor de ocoale. ⁸⁾

Și atunci, dacă art. 335 pr. civ. guvernează în materie civilă, unde principiul celor două grade

6) *Vincenzo Manzini*, Trattato di proc. penale, Vol. I, p. 24: «*Il diritto processuale penale entra in rapporti di scambia col diritto processuale civile.*»

7) *Garraud*, Précis de dr. crim. ed. II, No. 487 și urm.; *J. A. Roux*, op. cit. p. 749; *B. Alimena*, Studi di proc. penale p. 112; *V. Manzini* op. cit. Vol. II, p. 564.; *Tanoviceanu* op. cit. No. 763.

8) Cas. II, 1796 din 11 Sept. 1913; Cas. II, 3087 din 28 Noemb. 1914. *Jurisprudența Română*, anii respectivi.

e mult mai riguros și mai puțin contestat,⁹⁾ nu e nici un motiv ca acest articol să nu poată fi aplicat în materie penală, unde există atât de mult sus zisul principiu.

Iată de ce credem că nici sub acest raport Trib. Buzău nu a găsit o motivare fericită.

În favorul dreptului de evocare, atunci când prima instanță greșit și-a declinat competența și când instanța de apel este Tribunalul, cum e în speță, mai intervine și art. 103 și 107 din legea judecătorilor de ocoale.

Aceste texte, cari indiscutabil au aplicațiune atât în materie civilă cât și penală, stabilesc în mod expres dreptul de evocare, oricare ar fi cauzele pentru care s'a apelat hotărârea primei instanțe, excluzând posibilitatea retrimeterii afacerii la aceiași instanță.

IV. Fără a pretinde că avem de face cu un argument în plus în favorul dreptului de evocare, în speță însă apare o împrejurare care conduce la acceptarea acestui drept.

Conform art. 188 și 208 pr. pen., când în fața unui Tribunal sau Curte se îndreaptă fie din eroare fie intenționat o contravențiune sau delict de competența judecătorei de ocol¹⁰⁾ sau când înaintea acestor instanțe o afacere în urma desbaterilor degenerază în infracțiunile de mai sus, atunci Tribunalul va putea evoca fondul și judeca în primă și ultimă instanță dacă inculpatul, ministerul public sau partea civilă nu se opun.

Dacă acest lucru îl poate face Tribunalul atunci când prima instanță nici nu a avut posibilitatea de a pipăi afacerea, cu un cuvânt mai mult o poate face în cazul când această primă instanță și-a declinat greșit competența.

Ori, în speță, Tribunalul prin apelul inculpatului constatând că e vorba de o contravenție și având în vedere că nici inculpatul nici ministerul public—parte civilă nu era—nu cereau alt-ceva de cât să fie judecați de Tribunal, conform sus arătatelor articole, Tribunalul dator era să evoace fondul și să judece în primă și ultimă instanță.

V. În fine în favoarea dreptului de evocare am spus că vine însăși soluțiunea Trib. Buzău.

Cu drept cuvânt, dacă vom stabili că această soluțiune trebuie exclusă ca imposibilă, atunci dispare alternativă dintre această soluțiune și dreptul de evocare, pentru a nu rămâne de cât aceasta din urmă ca soluțiune unică.

Tribunalul Buzău tranșează problema de drept de care ne ocupăm stabilind că este nevoie de un regulament de competență.

Dar pentru a ajunge la un regulament de competență trebuie mai întâi să existe un conflict negativ sau pozitiv de jurisdicțiune¹¹⁾.

Există conflict negativ când două sau mai multe instanțe prin hotărâri definitive s'au desesizat de judecarea pricinii și deci cursul justiției este oprit în loc.

Există conflict pozitiv când două sau mai multe instanțe s'au sesizat cu aceiași judecată în același timp; cursul justiției nu e oprit, dar există o abundență care dacă nu stânjenește poate duce însă

la soluțiuni contradictorii, dăunătoare bunului mers și prestigiului justiției.

Atunci însă când o instanță s'a desesizat, dar sunt deschise căile obișnuite de atac, nu există nici un obstacol care să împiedice cursul justiției și ca atare nu există încă vre-un conflict:¹²⁾ *Il faut d'abord que les décisions ne puissent plus être retractées ou réformées par les voies plus simples de l'opposition ou de l'appel etc... jusque-là le conflit n'existe pas, puisqu'il est possible d'obtenir justice en recourant à la juridiction supérieure.*¹³⁾

De aceia în nici un text de lege, nici chiar în art. 262 pr. civ. invocat de Trib. Buzău, nu vom găsi cazul despre care ne ocupăm menționat ca un conflict de jurisdicțiune.

Trib. Buzău nu se afla în fața unui conflict, însă hotărând astfel cum a hotărât a creat un conflict, căci hotărârea sa formează al doilea termen al conflictului, care altfel lipsea.

Considerentul acesta din urmă a fost atins atât de opiniunea separată cât și de concluziile Ministerului public, pe care le socotim perfect juridice.

Cu acestea credem că am evidențiat în deajuns temeinicia dreptului de evocațiune.

VINTILA DONGOROZ

Doctor în drept, avocat

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA I

Audiența dela 19 Martie 1921

Președinția d-lui GRIGORE SĂVESCU, Prim-președinte

I. Vlădoianu cu Alexandru, Ion și Maria Vlădoianu

Sentința civilă No. 197

Copil natural. — Legitimare. — Recunoaștere voluntară din partea tatălui. — Dacă ea poate conferi copilului naționalitatea tatălui? — Deosebire între legea română și cea franceză. — Art. 62 și 304 c. civ. rom. (art. 42 și 331 c. civ. fr.). Legea interpretativă din 1906.

Naturalizare. — Neretroactivitate. — Străin. — Imobile rurale. — Dacă le poate dobândi prin moștenire? Art. 7 al. 5 din Constituție.

Expropriere. — Imobil rural. — Străin. — Dacă are dreptul la prețul rezultat din expropriere? — Art. 5 al. 6 din legea de expropriere din Decembrie 1916.

1. În privința legitimării copiilor naturali, legiuitorul român s'a îndepărtat de cel francez, cerând pe lângă recunoașterea lor prin actul de naștere sau prin act autentic și căsătoria părinților fără de care legitimarea nu există.

Scopul legiuitorului a fost de a nu consacra prin lege recunoașterea voluntară din partea tatălui a copiilor naturali, conform art. 62 și 304 c. civ. și legii interpretative din 1906.

2. Unul din modurile de dobândire a naționalității este și nașterea ca efect al filiațiunii de sânge, unite cu exercițiul puterii părintești. Cel ce imprimă naționalitatea copilului de curând născut este părintele, căci el exercită puterea părintească. Legiuitorul român, spre deosebire de cel francez, nu conferă vreuna din atribuțiunile puterii părintești tatălui față de copilul său natural, chiar când l'ar fi recunoscut în vreun chip oarecare. Ca atare legitimarea în dreptul nostru are ca consecință să confere copilului natural naționalitatea tatălui, când îl investeste și cu atribuțiunile puterii părintești, spre deosebire de legea franceză, unde recunoașterea voluntară a tatălui este aceea

9) Apelul a fost viu combătut de Lombroso, Alimena, Ortolan.

10) Vezi nota 8 de mai sus.

11) Garraud, op. cit. vol. II, No. 670; J. A. Roux op. cit. p. 542. V. Manzini, op. cit. Vol. I, p. 293; Dalloz 1904, 2.388.

12) Garraud op. și loc. cit.; F. Hélie, op. cit. Vol. VIII, No. 4065; J. A. Roux, op. cit. p. 545; Sirey 1908, 1. 56.

13) Garraud, op. și loc. cit.

care dă copilului natural naționalitatea acestuia, iar legitimarea dacă are loc posterior recunoașterii mamei — atunci copilul urmează naționalitatea mamei sale.

Prin urmare, în speță, reclamantul fiind trecut în actul de naștere pe numele mamei, deci ca copil natural, iar din partea tatălui n'a urmat nici o legitimare, copilul capătă naționalitatea mamei, adică naționalitatea franceză, deci străin.

3. Naturalizarea, spre deosebire de recunoaștere, nu are efect retroactiv, așa că persoanei căreia i-a fost acordată se bucură de efectele ei abia dela data promulgării legii.

Prin urmare, reclamantul la data deschiderii succesiunii neavând calitatea de cetățean român, conform art. 7 al. 5 din Constituție, el nu poate dobândi imobile rurale în România, chiar prin moștenire.

Această prohibiție nu ridică străinului dreptul la moștenire asupra unui imobil rural, ci numai îl împiedică de fapt de a-l stăpâni, recunoscându-i-se dreptul la contravaloare.

4. Prin legea de expropriere rurală, art. 5, al. 6, proprietățile rurale ale străinilor fiind supuse în întregime exproprierii, urmează că străinul care dobândește prin moștenire un imobil rural, va avea dreptul la prețul rezultat din exproprierea aceluia imobil.

S'a ascultat reclamantul Ion Vlădoianu în persoană, iar părății Maria, Alexandru și Ion I. B. Vlădoianu prin d-l avocat Cezar Partheniu.

Tribunalul,

Asupra acțiunii civile, intentată de către I. V. avocat, prin petițiunile înregistrate la No. 6374/918 și 25803/919 și conexe cu acțiunea intentată de către Alexandru, V. Ion. V. și Maria I. B. V. prin petiția înregistrată la No. 4508/919 de Trib. Ilfov s. 3 a. c. c. și modificată înaintea acestui Tribunal prin petiția înregistrată la No. 36923/920 prin care se cere împărțirea întregii averi rămase pe urma defunctului Ion B. V.;

Având în vedere actele din dosarul cauzei cum și concluziunile orale și scrise ale părților;

Având în vedere că prin petițiunea introductivă de instanță din 11 Iunie 1918, reclamantul Ion V. a cerut acestui Tribunal esirea din indiviziune asupra averii defunctului său tată Ion B. V. și împărțirea averii în 5 părți egale, conform testamentului lăsat de defunct, între cei 5 copii ai săi și anume: Maria, Ion, Alexandru, Nicolae și reclamantul;

Ulterior deschizându-se succesiunea lui Nicolae V. și reclamantul fiind trimis în posesiunea averii acestuia conform testamentului lăsat, se modifică cererea de ieșire din indiviziune făcută de Ion V. în sensul ca să-i se recunoască acestuia dreptul la două cincimi din averea tatălui său, adică și la cincimea lui Nicolae pe care l'a moștenit;

Prin petițiunea înregistrată la No. 4508/919, părății întentează și dâșii la rândul lor acțiune de esire din indiviziune, cerând ca averea rămasă pe urma defunctului I. B. V. să se împartă în patru părți egale, întru cât în urma încetării din viața a lui Nicolae V. care era fiu adoptiv, cincimea ce i s'ar fi cuvenit s'a întors conform articolului 316 c. c. la ceilalți moștenitori ai adoptatorului, iar prin cererea înregistrată la No. 36923/920, modificatoare de acțiune, dâșii cer ca dreptul de proprietate să li se recunoască numai lor, iar lui Ion V. reclamant în prima acțiune să i se recunoască numai un drept de creianță pentru valoarea a 1/5 din averea imobiliară, întru cât fiind străin de naționalitate la data deschiderii succesiunii nu poate dobândi imobile rurale;

Având în vedere că în fapt se constată următoarele:

defunctul I. B. V. a avut două rânduri de copii naturali din două mame: pe Maria, Alexandru și Ion născuți cu d-na M. K. de naționalitate austriacă și pe defunctul Nicolae și Ion, reclamantul de astăzi, născuți cu d-na C. L. de naționalitate franceză;

În anul 1904 defunctul Ion B. V., a recunoscut pe toți copiii săi prin acte autentice și anume: pe Maria, Alexandru și Ion cu actul autentificat de Trib. Ilfov, s. notariat sub No. 2324/904 și pe cei lați doi, cu actul autentificat de acelaș Tribunal sub No. 2325/904; despre aceste recunoașteri s'a făcut mențiune în registrele de stare civilă, după ce mai întâi Ofițerul stărei civile al comunei București fusese obligat prin sentințele No. 219 și 218/904 Trib. Ilfov s. 3-a să facă aceste mențiuni;

În 1910 defunctul I. B. V. își face testamentul și lasă întreaga lui avere la toții cei cinci copii sus arătați;

În Mai 1913 dâșul adoptează pe cei doi copii Ion și Nicolae născuți din Cecilia L. iar puțin mai târziu, în acelaș an se căsătorește cu Maria K. legitimând prin această căsătorie pe copii Maria, Ion și Alexandru;

În Mai 1915 încetează din viață bătrânul I. B. V., iar în Decembrie 1916, încetează din viață fiul său Nicolae, care prin testamentul său lasă toată averea sa fratelui său Ion, născut din Cecilia;

Averea rămasă pe urma defunct. I. B. V. se compune din două moșii: L. în suprafață de 600 pogoane și V. de 100 pogoane;

În plus succesiunea mai cuprinde activul mobilier prevăzut în inventarul aflat la dosar. — Averea rămasă pe urma def. Nicolae V. constă din 1/5 din averea rămasă de la tatăl său, conf. test. acestuia.

Având în vedere că părății susțin că reclamantul nu poate dobândi imobile rurale, întru cât la data deschiderii succesiunii lui Ion B. V., dâșul nu avea calitatea de cetățean român, fiind fiul natural al Ceciliei L., supusă franceză, și că singurul drept ce l'ar avea asupra imobilelor rurale aflate în succesiunea numitului defunct ar fi numai un drept de creanță, egal cu 1/5 din valoarea ce o avea la acea dată; iar pentru stabilirea acelei valori au cerut pe cale de incident încuviințarea unei expertize agricole;

Având în vedere că la rândul său reclamantul Ion I. V., a susținut că, de și născut în afară de căsătorie, din Cecilia L., supusă franceză, totuși întru cât a fost recunoscut prin act autentic de către defunctul Ion B. V., dâșul a căpătat prin aceasta naționalitatea tatălui său devenind cetățean român;

Că Tribunalul gășind necesar, prin jurnalul No. 3180/921, a unit acel incident cu fondul procesului;

Că, astfel fiind, cestiunea de drept ce se pune spre rezolvare este de a se ști, dacă în legislația română recunoașterea voluntară făcută de către tatăl natural, printr'un act autentic, despre care s'a făcut mențiune în registrele de stare civilă, conferă copilului natural recunoscut naționalitatea tatălui;

Având în vedere că înainte de a da soluția acestei cestiuni urmează a examina dacă legiuitorul român, a urmat sau nu pe legiuitorul francez în această materie, pentru a vedea dacă se pot utiliza sau nu izvoare din legislația și doctrina franceză;

Având în vedere că legiuitorul francez în cap. III în care tratează despre copii naturali, a făcut două secțiuni: I-a Despre legitimarea copiilor naturali, compusă din art. 331, 332 și 333 cod. civ. francez; și II-a Secțiune: Despre recunoașterea copiilor naturali, compusă din art. 334-342 c. c. fr.;

Că, legiuitorul român, care a urmat aproape în total

pe legiuitorul francez în elaborarea codului civil, când ajunge la cap. III sus citat, reproduce în art. 304, 305 și 306 cu oare care modificări secțiunea I-a, în care se tratează despre legitimarea copiilor naturali și elimină secțiunea II-a, intitulată în codul francez „De la reconnaissance des enfants naturels”, continuând mai departe cu art. 307 c. c. rom. corespunzător cu 340 c. c. francez în care se tratează secțiunea cercetărei paternității. — Că este adevărat că în art. 48 c. c. legiuitorul român a reprodus art. 62 corespunzător din codul civ. fr. ce se află așezat sub cap. „Despre actele de naștere” ;

Având în vedere că sediul materiei pe care o examinăm se află în codul civil român, sub titlul VII cap. III, intitulat „Despre copii naturali”. — În acest capitol trebuie să căutăm ceea ce a legiferat legiuitorul cu privire la copiii naturali, din punct de vedere al filiațiunii. — Titlul VII sub care este trecut cap. III, în cod. civ. român, de asemenea este intitulat : „Despre paternitate și despre filiațiune” — fixând astfel sediul materiei ce conține. — Și am arătat că legiuitorul a eliminat din acest titlu și anume din cap. III art. care în codul civ. francez tratează despre recunoașterea copiilor naturali, formând secția II-a, ne menționând de cât secțiunea I-a, în care se vorbește despre legitimarea copiilor naturali ;

Că dacă tratând despre actele de stare civilă, legiuitorul nostru a reprodus art. 62 din cod. civ. francez, în art. 48 c. c. aceasta a făcut-o printr'o inadvertență, acest articol neputându-se concilia cu art. 304 și urm. c. c. care sunt sediul materiei în care ne găsim ;

Având în vedere că art. 304 c. c. a fost modificat prin legea interpretativă din Martie 1906 în sensul că se mal adaogă două moduri de legitimare a copiilor naturali pe lângă cel prevăzut de lege până atunci și anume : legitimarea copiilor recunoscuți prin actul de naștere, sau prin act autentic, când aceste recunoașteri au fost urmate de căsătoria părinților, de unde mai înainte se cerea ca recunoașterea să se facă prin chiar actul de căsătorie ;

Că această modificare s'a făcut pentru a se curma controversa ce există până atunci în legislația română, dacă și recunoașterile făcute prin actul de naștere, sau prin act autentic urmate de căsătorie operau o legitimare ;

Că deci legiuitorul român a făcut din recunoaștere o condițiune pentru existența legitimei copiilor naturali, mai cerându-se însă în mod necesar a doua condiție, căsătoria părinților, fără care legitimarea nu există ;

Că, astfel fiind, legiuitorul român a înțeles să se îndepărteze în această materie de sistemul admis de legiuitorul francez și să nu consacre prin lege recunoașterea voluntară din partea tatălui a copiilor naturali, iar această situație continuând și după modificarea din 1906 adusă art. 304 c. c. — (În acest sens : *Al. Crefescu*, unul din redactorii c. c. român, în comentarul codului civil român, pag. 235. — *V. Boerescu* c. c. adnotat, — art. 48 c. — *G. Buzdugan*, *Du mariage des Roumains à l'Etranger*, A. des étrangers en Roumanie, pag. 3. Nota I ; *A. Weiss*, *Tr. th. et pratique de droit international*, IV. p. 31, nota 3, care combătând părerea d-lui D. Alexandresco, adoptă în totul părerea d-lui G. Buzdugan. *Cass. S. I. No. 17* din 22 Ianuarie 1896 ; *B. Cass.*, 1896 p. 35 ; *Cas. Buletinul Cas.* 1891 pag. 406) ;

Că aceasta fiind situația legislației românești, în raport cu cea franceză, întru cât privește recunoașterea copilului natural de către tatăl său, urmează a se vedea

dacă, totuși, simpla recunoaștere voluntară poate produce la noi vre-un efect din punct de vedere al naționalității copilului ;

Având în vedere că unul din modurile de dobândire a naționalității este și nașterea ca efect al filiațiunii de sânge, unit cu exercițiul puterii părintești ;

Că cel care imprimă naționalitatea sa copilului de curând născut, este părintele care se bucură de exercițiul acestei puteri, dânsul singur având dreptul a impune naționalitatea sa membrilor familiei al cărei cap este ;

Considerând că puterea părintească este reglementată de legiuitorul român, prin titlul IX, cartea I-a c. c. intitulat „Despre puterea părintească”, care prin art. 327 c. c. proclamă principiul că tatăl este șeful familiei, exercitând singur această putere asupra copiilor în timpul căsătoriei ;

Având în vedere că legiuitorul român, spre deosebire de cel francez, a înțeles a nu conferi vre-unul din atribuțiunile puterii părintești tatălui față de copilul său natural, chiar atunci când l'ar fi recunoscut în vre-un chip oare care ;

Legiuitorul român își manifestă în mod hotărât această intenție ;

Intr'adevăr atunci când tratează despre condițiile necesare săvârșirii căsătoriei, dânsul înlătură art. 158 din c. c. francez, care prevede că dispozițiunile privitoare la consimțământul părinților la căsătoria copiilor lor legitimi se vor aplica și copiilor naturali, legalmente recunoscuți ;

De asemenea art. 159 c. c. francez, care prevede că atunci când tatăl și mama care și-au recunoscut copilul sunt morți sau în imposibilitate de a-și da consimțământul la căsătoria acestuia, va fi necesar consimțământul unui tutore ad-hoc, dacă copilul e mai mic de 25 ani, a fost modificat de legiuitorul român, prin art. 141 c. c. care vorbește numai de mamă, iar nu și despre tatăl copilului natural ;

Legiuitorul român de la 1906 menține acest articol scoborând numai vârsta de la 25 ani ;

Art. 383 c. c. francez vorbind despre dreptul de corecțiune, ca atribut al puterii părintești, îl conferă atât tatălui cât și mamei asupra copilului lor natural, legalmente recunoscut, spre deosebire de art. 337 c. c. român care nu'l acordă de cât mamei, nu și tatălui ;

De asemenea art. 762 c. c. francez acordă dreptul la alimente copilului natural, recunoscut de către tatăl său, obligație pe care legiuitorul român nu o prevede ;

Că, în afară de aceasta, legiuitorul francez prin art. 756 și urm. c. c. acordă importante drepturi succesoriale copilului natural în averea tatălui care l-a recunoscut, pe când legea română îi refuză acest drept ;

Că cu toate diferențele de text sus arătate din cel francez față cu cel român, există totuși controversă în Franța cu privire la naționalitatea copilului natural recunoscut de părinții săi ;

Că legiuitorul francez, pentru a curma această controversă, a elaborat legea din 16 Iunie 1889, care reglementează naționalitatea copiilor naturali, recunoscuți, reglementare ce nu există în legislația românească ;

Se poate vedea deci că legiuitorul român s'a abătut de la sistemul legii franceze, care fără a asimila pe copii recunoscuți cu cei legitimați, le-a acordat totuși drepturi destul de însemnate, punându-i sub puterea părintească a tatălui lor natural, care ca consecință le va impune și naționalitatea sa ;

Legiuitorul român, din contra, nu pune pe copilul natural sub puterea părintească a tatălui decât prin legitimare, care între alte consecințe va avea și pe aceea

că va conferi copilului natural naționalitatea tatălui, care abia atunci apare investit cu această calitate în ochii legii;

Deci, în timp ce în sistemul legiuitorului francez recunoașterea voluntară a tatălui este aceea care dă copilului natural naționalitatea acestuia, iar legitimarea dacă are loc în urmă îl găsește (sub puterea părintească a mamei) cu această calitate, în sistemul legiuitorului român se întâmplă tocmai contrariul, legitimarea este aceea care face pe copilul natural să capete naționalitatea tatălui său;

Până atunci dânsul se găsește sub puterea părintească a mamei care l'a recunoscut și care, prin urmare, îi va da și naționalitatea sa. (P. Missir, *Dreptul*, No. 38/906, pag. 297);

Având în vedere că în cazul de față atât reclamantul Ioan V., cât și fratele său Nicolae, decedat au fost trecuți în actele de stare civilă No. . . și No. . . ale comunei Bunești pe numele mamei lor Cecilia L. că aceasta în tot timpul n'a încetat a considera pe numiții drept copiii săi naturali exercitând de drept puterea părintească asupra lor;

Că, deci, în cazul de față copilul natural fiind trecut în actul de naștere pe numele mamei, iar mama fiind cunoscută și intrucât o legitimare din partea tatălui n'a urmat, copilul va avea naționalitatea aceleia, adică naționalitatea franceză;

Că astfel fiind, la data deschiderii succesiunii def. J. B. V. atât reclamantul Ion V. cât și fratele său Nicolae, nu aveau naționalitatea română;

Având în vedere că reclamantul Ion V. susține că dânsul, în ori ce caz, avea cetățenia română la data deschiderii succesiunii, întru cât a obținut în urmă această calitate printr'o lege de încetățenire;

Având în vedere că din actele de la dosar, se constată că dânsul cu petiția adresată corpurilor legiuitoare prin Ministerul de Justiție a cerut a i se acorda cetățenia română de către Parlament;

Că din Monitorul Oficial cu No. . . din 1920, se constată că la acea dată s'a promulgat legea, prin care corpurile noastre legiuitoare a acordat reclamantului cetățenia cerută prin petiția sus arătată;

Considerând că naturalizațiunea, spre deosebire de recunoaștere, nu are efect retroactiv, așa că persoana cărnia i-a fost acordată se bucură de efectele ei abia de la data promulgării legii;

Că astfel fiind, nu se poate susține că reclamantul avea cetățenia română prin naturalizare la data când s'a deschis succesiunea def. I. B. V.;

Având în vedere că potrivit art. 7 al. 5 din Constituție numai românii sau cei naturalizați români pot dobândi imobile rurale în România;

Considerând însă că sensul acestei dispozițiuni din Constituție este că streinii nu vor putea stăpâni în fapt asemenea imobile fără ca prin aceasta să li se ridice dreptul ce eventual l'ar fi putut câștiga asupra unor astfel de bunuri; astfel, legiuitorul prin sus citatul text din Constituție n'a înțeles să ridice străinului dreptul la moștenire asupra unui imobil rural, ci numai să-l împiedice de a-l stăpâni în fapt, recunoscându-i-se însă dreptul la contra valoare; (In acest sens Casația Secțiile Unite No. 11 din 15 Ianuarie 1898; Cas. S. II No. 165 din 26 Februarie 1898; Casația Secția I-a No. 130 din 16 Martie 1910);

Că întru cât nu s'a adus prin acest text nici o atingere ordinii succesionale prevăzute de codul civil ne conferindu-se vre-un drept al unui moștenitor asupra bunului cuvenit moștenitorului străin, nefiind vorba de vre-o acrescere a celor lalte părți, urmează că valo-

rea la care va avea drept străinului moștenitor va fi acea din momentul executării hotărârei de partaj, iar nu din momentul deschiderii succesiunii;

Având în vedere, pe de altă parte, că prin art. 5 al. 6. Decretul-lege din Decembrie 1918, se declară expropriate în întregime proprietățile rurale ale supușilor străini, fie că sunt străini prin origina lor fie în ori ce alt mod;

Că astfel fiind, sub imperiul legii de expropriere rurală, astăzi în vigoare, proprietățile rurale ale străinilor fiind supuse exproprierei, urmează că străinul care dobândește prin moștenire un imobil rural va avea dreptul la prețul rezultat din exproprierea acelui imobil;

Că pentru toate aceste considerațiuni cererea părților de a se incuviința o expertiză agricolă, pentru stabilirea valorii celor două imobile rurale din averea de împărțit, la data deschiderii succesiunii este inutilă și neconcludentă și urmează a fi respinsă ca atare;

Având în vedere că def. I. B. V. prin testamentul său cu data de 2/15 Decembrie 1910, lasă averea sa celor cinci copii ai săi sus arătați; că întru cât în cursul procesului, Nicolae, unul din cei cinci moștenitori testamentari încetând din viață a lăsat prin testament partea sa fratelui său Ioan, urmează ca întroaga avere se va împărți în cinci părți egale, din care părății Maria, Ionși Alexandru au dreptul la câte o cincime, iar reclamantul Ion I. B. V. la două cincimi;

Că deci cererea de ieșire din indiviziune de față este admisibilă în principiu și cată a fi admisă ca atare;

Pentru aceste motive, Tribunalul admite în principiu cererea de ieșire din indiviziune etc.

(ss) Grigore Săvescu, I. Calmuschi, I. Petrescu.

Grefier (s) Al. Mihăescu.

NOTĂ. — Din chestiunile discutate de tribunal, nu am să rețin decât două:

1. Legitimarea are ea vreo influență asupra naționalității copiilor?

2. Recunoașterea singură a tatălui poate ea în dreptul nostru să transmită copilului naționalitatea de român?

M'am ocupat de prima chestiune de două ori până acuma¹⁾ și am susținut că legitimarea nu poate să aibă nici un efect asupra naționalității copiilor, iar argumentarea mea era foarte simplă și nu era decât consecința pe care o trăgeam din două idei care mi se păreau adevărate:

a) Copilul natural are întotdeauna în momentul căsătoriei părinților săi o naționalitate bine determinată, căci sau este copil găsit și atunci capătă naționalitatea locului unde s'a născut, sau a fost recunoscut de tată, mamă sau amândoi și atunci capătă naționalitatea unuia sau altuia din părinți, încă din momentul recunoașterii, care în toate cazurile precedează căsătoria;

b) Naționalitatea nu se dobândește și nu se pierde decât în anumite cazuri prevăzute în mod limitativ de lege și nu se pot întinde prin analogie, iar căsătoria nu produce prin ea însăși e-

1) Trib. Ilfov s. I sentința No. 366/910, *Revista Critică* No. 6, anul I și Curtea Buc. s. II decizia No. 5/911, *Revista Critică*, anul II, No. 1. Vezi *Dreptul internațional dinaintea trib. Românești* vol. I, p. 137.

fectul de a atribui naționalitatea bărbatului, decât numai asupra femeiei (art. 12 c. civ.).

c) Concluzia se impune: copilul natural, care în momentul căsătoriei are în toate cazurile o naționalitate, o păstrează ori care ar fi efectele pe care le produce legitimarea.

Din punct de vedere juridic, argumentarea mea de acum 10 ani nu păcătuiește prin nimica, dar recunoașteam chiar atunci și recunosc azi și mai mult, că soluția la care ajung este departe de a mă satisface, căci mintea noastră nu înțelege tocmai bine diferența care se face între mamă și copii. Mărturisesc chiar că soluția contrară mi se pare mult mai ușor de admis, adică aceea după care copilul ar avea aceeași naționalitate ca tatăl care l'a legitimat, iar mama, la rigoare, să fie străină.

Încă acum 10 ani scriam: «Noi înțelegem că soluția noastră pare absurdă, mai întâiu fiind că copilul legitimat este presupus ca fiind al tatălui, și, pe urmă, fiind că în sistemul nostru, copiii legitimați sunt mai rău tratați decât mama lor, care prin căsătorie ia naționalitatea soțului său»²⁾.

M'am convins iarăși din ce în ce mai mult, că un principiu, ori cât de sigur ne ar părea, care conduce la o soluție absurdă, trebuie neapărat revizuit, și atunci nu ne rămâne decât două lucruri de făcut:

a) Să admitem cu d-l Missir,³⁾ decanul facultății de drept (a cărui opinie a fost urmată de trib. Ilfov în hotărârea de mai sus, că legitimarea are în dreptul românesc puterea să transmită copilului naționalitatea tatălui;

b) Sau să încercăm a susține că, în dreptul nostru, recunoașterea tatălui are de efect să treacă copilului naționalitatea de român, și aceasta chiar în cazul când a fost recunoscut și de mama sa, mai înainte sau în același timp, de oarece recunoașterea fiind declarativă produce un efect retroactiv și că în cazul unui conflict de legi între tată și mamă, noi trebuie să dăm, întotdeauna, preferința legii bărbatului. Am combătut amândouă aceste teze, dar dacă este vorba să revin, apoi mi se pare mai ușor de susținut a doua teză și a dovedi că oricare ar fi, în dreptul nostru, caracterul recunoașterei, ea va avea de efect să transmită copilului naționalitatea de român a tatălui său.

Este adevărat că în dreptul nostru recunoașterea tatălui nu produce nici un efect civil, căci copilul nici nu moștenește, nici nu are vreun alt drept față de tatăl său sau de familia acestuia și atunci s'ar părea curios, la prima vedere, că neavând nici un alt raport, să ia totuși naționalitatea tatălui său natural.

Contradicția este numai aparentă, căci un lucru e sigur, și anume că legea noastră admite instituția recunoașterei și că îi atribuie cel puțin un efect: acela de a legitima pe copilul recunoscut, ori când, înainte de căsătorie. Și cum ar fi absurd ca cineva să poată prin mijlocul unei căsătorii, să devie tatăl altora decât ai copiilor săi, rezultă în mod logic că chiar în sistemul legii noastre, recunoașterea este un fapt pe care legiuitorul nostru nu numai că nu l'ignorează, dar pe care îl permite și chiar îl dorește.

Dar, în fine, ori cum ar fi în dreptul privat, naționalitatea este o chestiune de drept public și nu este decât legătura între Stat și o serie de indivizi, fie născuți pe teritoriul său, fie născuți în străinătate dar din naționalii săi, iar toată lumea știe, că toate statele au cel mai mare interes să aibă cât mai mulți naționali, și această observație, care domină chestiunea, ne conduce să credem că atunci când legea noastră spune în art. 10 c. civ. că tot copilul născut din român, în țară sau străinătate, este român, nu se poate admite că a înțeles să rezerve această calitate numai aceluia legitimi, căci interesul Statului nostru este să aibă câți mai mulți români, cel puțin din naștere.

Și dacă recunoașterea, chiar în sistemul legii noastre, trebuie să facă cel puțin dovada unui simplu fapt, desbrăcat de orice caracter juridic, și anume că copilul este al românului care l'a recunoscut, apoi art. 10 c. civ. mulțumindu-se numai cu această calitate și necerând nimic mai mult, rezultă, după părerea mea, că în materie de naționalitate nu se poate distinge între copii românului născuți din căsătorie sau în afară de căsătorie.

Dar mai este un argument, care mi se pare și mai convingător, acela al copiilor găsiți, care sunt considerați ca români, cu toată opinia contrară a lui Laurent și a Casației belgiene, și aceasta nu «jure soli» fiind născuți pe teritoriul nostru, după cum cred unii, ci «jure sanguinis» în baza unei prezumțiuni, că ei sunt copii de români, de oarece noi românii suntem aceia cari locuim mai cu seamă țara noastră. Și atunci, dacă copilul găsit este român în baza unei prezumțiuni care vrea că el să fie născut din tată român, cum se poate ca același copil, pe care un român îl declară ca fiind al său, prin actul de recunoaștere, să nu aibă această calitate?

Principiile de drept nu au ce câștiga când duc la consecințe absurde, și datorită noastră este să argumentăm astfel în cât să înlăturăm aceste concluzii, care nu se impun.

Este adevărat că chiar dacă nu am admite că recunoașterea transmite copilului natural calitatea de român, el tot român ar fi, căci atunci ar intra în categoria copiilor găsiți, dar pe noi nu ne în-

2) *Dreptul Internațional*, I, p. 140.

3) *Dreptul*, No. 38 din 1906.

teresează numai rezultatul, ci argumentarea, și apoi lucrul acesta nu este adevărat decât numai atunci când tatăl care recunoaște este român, căci dacă el ar fi străin, atunci lucrurile se întorc și în cazul când recunoașterea nu transferă naționalitatea tatălui, atunci copilul rămâne român în baza prezumțiunii, care de data aceasta se dovedește că e falsă.

Dacă legiuitorul nostru, ar fi făcut ceva mai mult și ar fi oprit recunoașterea, așa după cum o face legiuitorul francez când este vorba de copii adulterini și incestuoși, atunci argumentarea noastră ar cădea dela sine; legiuitorul nostru însă nu numai că nu a interzis-o nici odată, dar dela 1906 încoace se poate spune chiar că o dorește și o încurajează, căci are tot interesul ca situația aceasta a copiilor să fie regulată prin căsătoria părinților. De fapt legiuitorul român, dintr'o considerațiune morală rău înțeleasă, a crezut de cuviință să nu acorde nici un avantaj bănesc copiilor naturali, în speranța că românii nu vor face astfel copii decât cu nevestele lor, în tocmă după cum legiuitorul francez din aceeași considerație și mai nenorocită, a oprit chiar recunoașterea copiilor adulterini și incestuoși; dar asta nu înseamnă că atunci când românul, fără să ție seamă de dorințele legiuitorului nostru, a avut un copil în afară de căsătorie, acesta să nu fie considerat ca român în baza art. 10 c. civ. prin deosebire de acel adulterin și incestuos francez, a cărui existență legea franceză vrea să o ignoreze.

Nu poate să fie nici o legătură între beneficiile pe care legea le acordă copilului legitim, refuzându-le celui natural, și naționalitatea, căci unele sunt regulate de dreptul privat și cealaltă de dreptul public.

Să presupunem că în legea noastră femeia măritată nu ar avea nici un raport juridic cu bărbatul său sau cu familia acestuia, ar rezulta oare de aici că străina care se căsătorește cu un român nu ar deveni româncă? Nici de cum, căci chestiunea naționalității femeiei este regulată de art. 12 c. civ., care nu se preocupă de raporturile dintre soți.

Cu multă mirare citesc printre considerentele tribunalului: «Având în vedere că unul din modurile de dobândire a naționalității este și nașterea ca efect al filiațiunii de sânge, *unit cu exercițiul puterii părintești*; că cel care imprimă naționalitatea sa copilului de curând născut, este părintele care se bucură de exercițiul acestei puteri, dânsul singur având dreptul a impune naționalitatea sa membrilor familiei al cărui cap este».

Tribunalul a găsit această idee la autorii francezi, care în cazul unei recunoașteri a ambilor părinți naturali, socoteau că copilul trebuie să ia naționalitatea tatălui; dar, oricare ar fi valoarea acestui argument în cazul special discutat

de autori, el nu poate fi generalizat și nu se poate introduce în textul art. 10 c. civ., care nu s'a gândit nici odată să considere ca român numai pe copilul tatălui, care ar avea în același timp și puterea părintească.

Crede oare tribunalul că copilul născut dintr'un român, care pentru un motiv oarecare a pierdut puterea părintească, ar deveni străin?

Dar copii găsiți, care devin români «jure sanguinis» în baza unei prezumțiuni că sunt născuți din părinți români, au ei nevoie, după teoria tribunalului, de vre-o putere părintească exercitată de vreun român? și de cine? Am spus-o mai sus, dar nu știu dacă tribunalul este de aceeași opinie cu mine, că ideea care domină această materie, este *interesul Statului*, care cere să avem cât se poate mai mulți români din naștere, și atunci nu ne este permis să adăugăm art. 10 c. civ. nici o condiție care ar avea de rezultat să restrângă aplicarea acestui text.

În rezumat: ori care ar fi caracterul recunoașterii în dreptul nostru românesc, trebuie să admitem că prin aceea că legea nu o oprește, ea a existat totdeauna ca mărturisirea unui fapt, susceptibil de consecințe juridice, căci încă odată, nu se poate admite ca cineva să și poată crea copii fictivi prin legitimare, iar dela 1906 încoace se poate afirma, că legiuitorul nostru încurajează recunoașterea, în speranța că ea va fi urmată de căsătorie pe care o dorește.

Odată lucrul acesta stabilit, și el nu poate fi contestat, articolul 10 c. civ. trebuie interpretat în înțelesul că legiuitorul român, în dorința lui legitimă de a avea cât se poate mai mulți români din naștere a înțeles să confere această calitate tuturor copiilor născuți din tată român în timpul căsătoriei sau în afară de căsătorie.

Exemplul copiilor găsiți, care sunt români «jure sanguinis» numai în baza prezumțiunii că sunt născuți din părinți români, este un argument care pentru mine nu se poate înlătura.

În speța judecată de tribunal nu se dovedește cu nimic că copilul ar fi fost recunoscut și de mama sa, așa că nu am să mă ocup pentru moment de dificultățile la care ar da naștere recunoașterea ambilor părinți.

ALFRED JUVARA

Licențiat în Drept dela Facultatea din Paris, caută post secretar de avocat.

Ulyse, Post-restante, București.

Rugăm stăruitor pe d-nii abonați din provincie a nu mai aștepta alte invitațiuni, sau sosirea încasatorilor, și a bine voi să trimită achitarea abonamentului prin mandat poștal, direct la administrația ziarului „Curierul Judiciar“, București, Rahovei 5, notând pe cotorul mandatului „pentru abonamentul datorat partida No.“